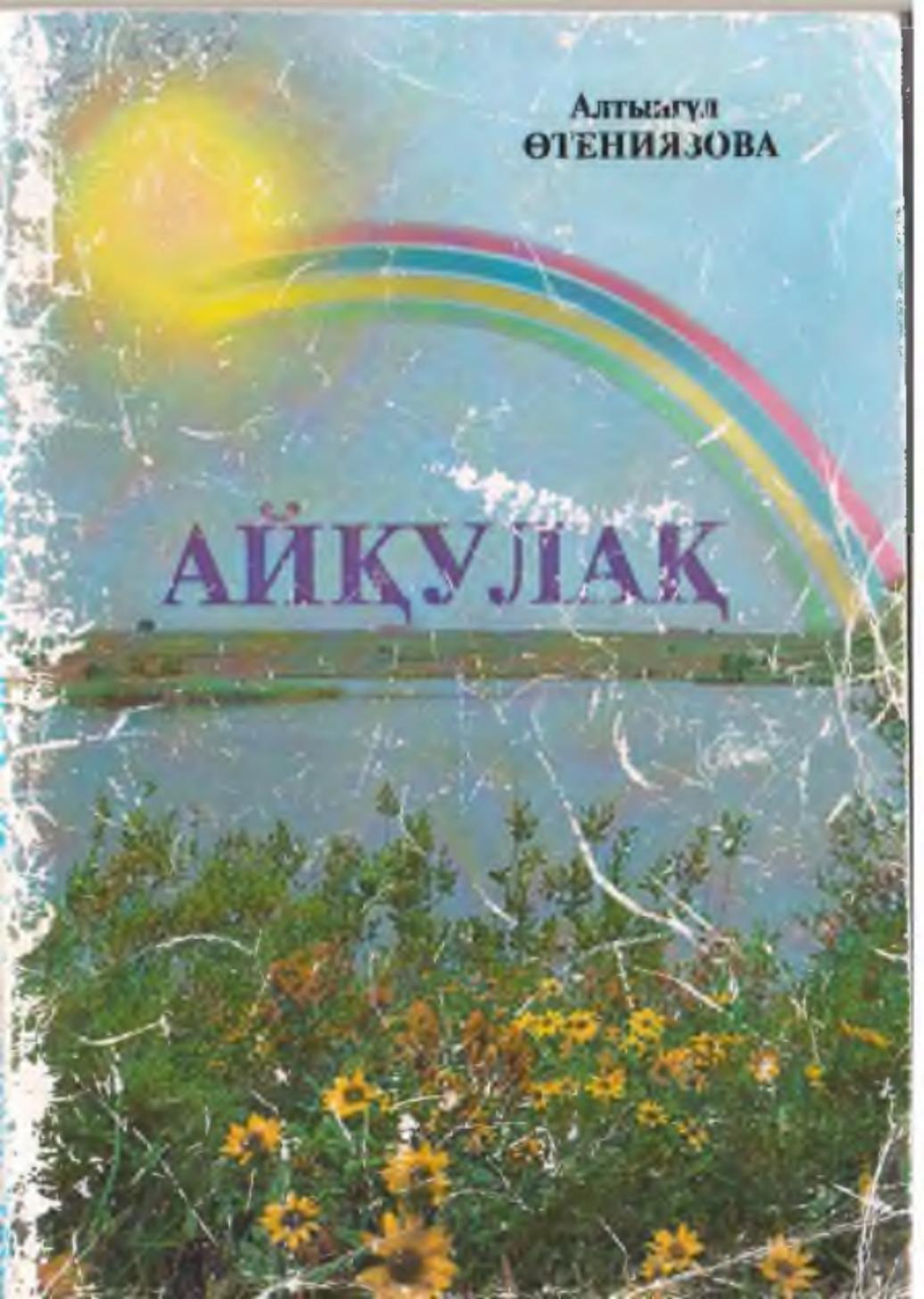

Алтыгүл
ӨТЕНИЯЗОВА

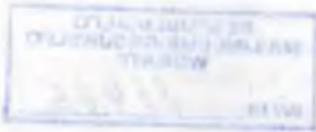
АЙҚУЛАК

84(5626)
СД-88

Алтынгүл ӨТЕНИЯЗОВА

АЙҚУЛАК

НӨКИС
«БИЛИМ»
2014

УДК 821.512.122
ББК 5 Қар
Ө-88

А. Өтениязова. Айқулак. Нөкис қаласы,
«Билим» баспасы, 2014-ж. 88 бет.

УДК 821.512.122
ББК 5 Қар
Ө-88

АВТОРДАН

Қадирданым!

Қолыңыздағы кітап не үшін “Айқулак” деп аталған? Билесіз, Айқулак әлемдегі жеті ренди өз бойына жәмлеген тәбиғат қубылысы. Өзбекистан халық шайырасы Зулфия Исрайлова Айқулақты тәбиғаттын уллы көпири деп атап, бул көпир аркалы адамлар қәлбине тутаса алсам деп жазған еди өз қосық қатарларында.

Биз де рәнбе-рән арзыұлар қанатында Сизин қәлбинизден орын альұға асығамыз. Биресе елине, ата-анасына тәжим етип, бас ийип турған перзент болып, биресе мухаббатты тәрийплеп тауыса алмаған нәуше қыз болып, биресе ашықлық отына жанған жигит болып, биресе кең қәлбине барлықты сыйдыра алған құдиретли хаял болып жырланған бул қатарлар Сизин қәлбинизден орын табады деген үмигтеміз.

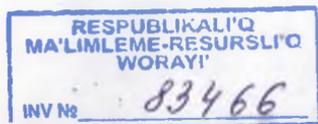
Шайыр Әжинияз Сизди бул дүньянын көрки деп улығлаған еди. Хақыйкатында да бул әлемде үлкен орныныз бар.

Хәмийше Аман болғайсыз!

Бул кітаптың жарық көриуине жәрдем еткен кәсиплесим Замира Төремуратоваға миннетдаршылық билдиремен.

Пикир билдириушилер:

Ә. Өтепбергенов — шайыр,
С. Жумагулов — жазыушы.

ISBN 978-9943-352-66-7

© «Билим» баспасы, 2014-жыл

Т19

ҚАРАҚАЛПАҚ ҚЫЗЫМАН

Жаным мениң Бийпатпаға ханалас,
Арым мениң жұлдызларға аралас,
Жалған сөйлеп жалтаклаған унамас,
Туұры сөзлі мәрт халықтың қызыман.

Нәушесімен Алпамыстай дақылдың,
Мийрасыман Аллаярдай ақылдың,
Әрманларын Ерназардай батырдың,
Кен көксінде сақлар елдің қызыман.

Мәрт Тумарис массагет түп дерегим,
Гүлайымдай палуан болды және ким?
Кумар ана мақтаньшым тирегім,
Ата халық қарақалпақ қызыман.

Нәдира гәззели йош берер бизге,
Зульфиялар исми сүрмедур көзге,
Тұлбаршындай опа әйлейін елге,
Қызын сыйлар қарақалпақ қызыман.

Өз ағам өзбегім — жанажаным бар,
Қазақ, қырғыз, түркмен қадирданым бар,
Фәрезсиз бостаным, алтын таңым бар,
Бахты күлген еркін елдің қызыман.

ЕЛИМ

Уллы халықтанбыз әуеле Хақтан,
Кенлиги жарасқан Қарақалпақтан,
Жәйхун да сағынып, асығып аққан,
Топырағы алтын жериң бар, елим.

Елим дейіп жанын пидә еткен нар,
Ол қахарман бабам — батыр Ерназар,

Нәлетленген туу сыртынан атқанлар,
Өтмишинде көп дәртлерин бар, елим.

Сен Аллаяр бабам болдың бауырман,
Жаның сенин “Халқым!” дейип аўырған,
Бир өзине тең келалмас мың адам,
Сондай хадал перзентлерин бар, елим.

Хош хаўазы бостан еткен шөллерди,
Сен туўғансаң Дауытбайдай ерлерди,
Лал қалдырған талай шешен тиллерди,
Ибрайымдай сөз зергерин бар, елим.

Кең далалар кең пейилиң мысалы,
Берекетке толы болғай қушағы,
Анкылдақлық—ата халық нышаны,
Көзлериме сенсиз дүнья тар елим,
Тәңрим өзи саған болғай яр, елим.

ҰАТАН, СЕНИҢ ТОПЫРАҒЫҢНАН

Зер қуяшлы ата журтым,
Таўсылмаған тәрийпиң бар,
Топырағын сениң алтын,
Гүлендирип өтер жыллар.

Алтын қалаш балықларын,
Секиреди көллериннен,
Қызылдағы қырманларын,
Гүмис рен қаракөлден.

Ұатан, сенин топырағыннан,
Үйим, жайым ығбалым да,
Несийбемиз өнген оннан,
Бабаларым руўхы бунда.

Ой-қырың таў-тасларың да,
Көздің жауын алған елсең,
Алтын қуяш аспанында,
Хақ нәзери түскен жерсен.

Самаллар да сүйип өтер,
Ығбалынды көрип сыйлап,
Тилегинде желбиресер,
Жұлдыз қонған ысық байрақ.

Бауырымды елжиретер,
Сеннен басқа ел жоқ маған,
Жан-тәнимди құрбан етер,
Перзентіңмен, ана-Ұатан!

3-июнь, 2009-жыл.

ТУҰЫЛҒАН ҰАТАН

Анам деп сүйемен Әмиудәрьяны,
Атамдай қәдирдан тауларын, далаң,
Ас-дузын мукаддес, теберик наньң,
Сонша мукаддессең тууылған Ұатан.

Алыс сапарларға шыққанда гейде,
Байғус анам болып күтерим өзін,
Әлемде не гөзаллықлар көрсем де,
Сульту келбетине тоймайды көзим.

Жапларыңнан аккан сууларын шийрин,
Дарақлар кол былғап коллайды мени,
Арыу жамалыңа қанбайды мийрим,
Хәр күни аралап жүрсем де сени.

Дунья таң қалысар Аязкалаға,
Не деген уллысаң, хак кеуил халқым,
Таусылмас гәзийне алтын даланда,
Ғәрезсиз бостаным—дәураның алтын.

Кийиклер суу ишкен сайларындайын,
Көркине көрк коссам мениң тилегим,
Ұатаным—сен ушын мине, биз тайын,
Өзине қалкандур жаным, жүрегим.

НҰР БОСТАН

Қутлы болсын хур бостан, Еркинлигиң мүбәрек, Сен әзелден нұр бостан, Топырағың теберик.	Елимизде алтын гүз, Байрам менен басланар, Еркин мийнет салтымыз Шыңларыңда табыс бар.
--	---

Сизге дунья еллери, Хәуес пенен қарасар, Ғәрезсизлик гүллери, Қушағына жарасар.	Қутлы болсын, қутлы болсын, Байрамларың, ана халқым, Қумай қусы мәңги қонсын, Тең-тайы жоқ дана халқым.
--	--

Қутлы келип байрамын,
Қырманларын тау болсын,
Халқымыздың бахтына,
Ел ағасы сау болсын.

Ғәрезсизлик майданына,
Бул ақ отау жарасады,
Дүнья елим байрамына,
Хәуес пенен қарасады.

ТУҒАН ЕЛИМ

Алтыннан шуғла шашқан,
Қуяшлы елим менин!
Төбенде ашық аспан,
Зер топырақ жерим менин!

Анамдай еркелеткен,
Атамдай сүйенерим,
Жәннет жоқ сеннен өткен,
Кәдирлим, туған елим!

Көзиме сүрме сенин,
Хәр гияң жапырағын,
Жулдызды ақшамларын,
Пайызлы алтын таңын.

Улынман—қорғанынман,
Хызметиң парызым—ол,
Айландым дәураныннан,
Ұатаным, сен аман бол!

НӨКИСИМ

Қызкеткеннин бойындағы саулатлы қалам,
Көксіндегі “Дослық” орден жарасар саған,
Бауырында жасап атқан хәр қайсы адам,
Жәннетим деп улығлайды сени Нөкисим.

Айдын жоллар, көркем жайлар, сулығу көшелер,
Адам жанын тербең оған тасқынлық берер,
Рәнбе-рән жұлдызларың зиялар төгер,
Кең сахраның гәуҳар қасы гөззал Нөкисим.

Ел қазаны базарында қут-берекет бар,
Машиналар асфальт жолдан дәрьядай ағар,
Қуслар саған хәуес етип қанатын қағар,
Бахыт шырағы жанған елим, пайтахт Нөкисим.

Алпамыстың айбаты бар театрында,
Ерназардың ғайраты бар хәр бир улында,
Фонтанларда тасып турған мол сууларындай,
Елим дейип толып-тасқан ер—Сен Нөкисим.

Кең қушағың күннен-күнге толысып барар,
Қаратаудан қарағанда мысалы шынар,
Каналларды жағалаған кең поселкалар,
Сеннен тууған перзентіңдей ана Нөкисим.

Кубла беттен Жәйхүндәрья леби келеди,
Дарақларың келбетіңе шырай береді,
Түнде шықсаң жер гәуһары болып дөнеди,
Хауаң сенин дәртке дәрман арыу Нөкисим.

Таслақ, Қос көл, Саманбай хәм қутлы Май ауыл,
Телеорай, Жийдели Байсын—бәри бай ауыл,
Кешмиши бир, дослығыңа сайма-сай ауыл,
Қәд көтерген Қум ауыл да өзиң Нөкисим.

Студентлер қалашасы жаслығым сазы,
Аншыкөлдин жағасында пайызлы жазы,
Көркем ашық театрда дууғар хауазы,
Жанлап турған шарханамсаң, сайран Нөкисим.

Төрт мүйеши тең көлиң бар*, кишкене теңиз,
Қапталынан машинада зуулап өтемиз,
Ол да бәлки Арал менен болғандур егиз,
Тарийх түби терендерде қалған Нөкисим.

Бардур академиклериң, қахарманларың,
Шайырларға йош береді өмир жолларың,
Хрустальдай нур таратар сан-мың қырларың,
Улыларға қутлы мөкан болған Нөкисим.

Сейил етсек мейли түн бе, күндиз бе бирдей,
Нур шашырап, тек күлимлеп турарсан күндей,
Гүллене бер, гүл шәхәрим хасла ғам көрмей
Көргенге бахыт, көрмегенге әрман Нөкисим!

19-сентябрь, 2009 жыл.

* Телеорай жанындағы “Квадрат” көлі.

ДӘУҚАРАНЫҢ ЖОЛЛАРЫНА

Аты болған әпсана,
Батыр бабам Дәуқара,
Бул жоллардан өткендур,
Көп әрманға жеткендур.

Дәуқараның халқына,
Мунлас болар Бөршигау.
Дәстүрине, салтына,
Сырлас болар Бөршигау.

Жигитлери отардан,
Тулпар сайлап минеди,
Озып шығар катардан,
Жолбарыстай жүреги.

Ас-тағамы мазалы,
Қаратерен қазаны,
Таңдайында татыған,
Ылакасы, сазаны.

Дәуқараның жолында,
Аяғыннан тас қақпас,
Еренлер оң-солында,
Нәмәртликти унаппас.

Дәуқараның қызлары,
Мәқарьядай зор болар,
Жаулап житау назлары,
Дүньяны лал қалдырар.

“Ғак!” деп шықсаң қоллайды,
Дәуқараның жоллары,
Шақаларын былғайды,
Көп жасаған таллары.

САМАНБАЙЫМ — САЯЛЫ ЕЛИМ

Қубланнан Әмиудің леби келеди,
Арқаннан сылдырар Бозатау канал,
Таллар жамалыңа шырай береді,
Сениң өзиң мисли саялы шынар.

Усы еки дәрья аралығында,
Таза хауа менен шийрин өмир бар,
Мың дәртке ем болар самаллар бунда,
Алтын дәуранлардан жоллайды хабар.

Қутлы қоныс болдың шаңарақтарға,
Улсызға ул бердің, қыз күткенге қыз,
Хадал несийбелер ел қазанында,
Теберик топырақ деп тауап қылғанбыз.

Бұрын торанғыллар көкке бой созған,
Ушы-қыйыры жоқ тоғай болғансан,
Бабам еркінлікке умтылса оған,
Шын тилеклес гуа болып тұрғансан.

Әмиудің толқыны урып жағаға,
Шийрин сууларына жуылған топырақ,
Сенин саз кесегің дәрман инсанға,
Улы-қызларымыз тууылған топырақ.

Сениң хадаллығың өткен елиме,
Хақ кеуіл, аңқылдақ, сада халқың бар,
Кендігің берілген пейилерине,
Байрағың ар-намыс, мәртлік салтың бар.

Биреулер өзинді күстаны етип,
“Не деген алыс?” деп мурнын жыйырса,
Қәте жибергени хәсиге кетип,
Бир күнине турмас бәри жыйылса.

Еле айдын-айдын жоллар келеди,
Қатарға қосылар ул-қызларымыз,
Нәүше бағ гүлленип мийуе береді,
Еле парлап жанар жұлдызларымыз.

Жолы алыс, жолы қыйын екен деп,
Еле хеш ким көшип кеткиси келмес,
Егер көшкен болса, сеннен өкпелеп,
Бұндай мәрт халықтың перзенти емес.

Қаттыағардан өтип онға бұрылған,
Автобуста барар балалы ана,
Тили шүлдірлеген баласы оған
Сауаллар қояды толқып қуана:

“Мынау Саманбай-го, мама солай ма?
Әне, жеттик енди ауылымызга,
Бизин үй әнийерде, кумда ойнайман,
Күшигим күтип жүр шарбағымызда”.

Нәресте кәлбинен қарайман саған,
Ушқыр қыялымды тартасаң менин,
Өркенлеп өсирген ауылым анам,
Гөззал Саманбайым — саялы елим!

21-март, 2009-жыл.

ЖАСЛЫҚ ЖЫРЛАРЫ

МУҶАББАТ, АМАН БОЛ

(қыз-жигит қосығы)

Жигит:

Усы бағдан бир гүл таңлаған едим,
Кеуилди-кеуилге байлаған едим,
Өзи не айтады еле билмедим.
Жууабып алыуға келдим қаладан.

Қыз:

Қалада арыулар көп смеспеди?
Өзиндей жигитти хош көрмеспеди?
Кеулин таппадын ба уәделескели,
Қәйтесен, бахтынды излеп даладан?

Жигит:

Нәмәртке хешқашан басын иймеген,
Қайсарлығы менен ақлым бийлеген,
Еле анасынан басқа сүймеген,
Ауылдың арыуын таңлап аламан.

Қыз:

Жүдә мактаулы екен таңлағаныңыз,
Бахты ашылажақ өзи қайсы қыз?
Бизің ауылда көп оныңдай жұлдыз,
Хәр бири парлайды нурлар тараған.

Жигит:

Басқа жұлдызларын билмедим бирақ,
Бизге бир жұлдыздың нәзери қарап,
Қәне, қалағойсам өзиңе унап,
Барсаң бахыт үйине алып бараман.

Қыз:

Сөз салғанға ерип кетебермеймен,
Менде кеулиң барын анық билмеймен.

Ер жигит бир сөзлi болса екен деймен,
Бизди шын сүйгеннiң бахты боламан.

Жигит:

Сөзим сөз өзiннен өзге ярым жоқ,
Билемен, жаман кыз таңлағаным жоқ,
Рехим ет, өзiннен аяр жаным жоқ,
Үәдеге опалы болып каламан.

Қыз:

Егер ырас болса айтқанларыңыз,
Мейли келешекке баслап барыңыз,
Бирликке туу болсын намыс-арымыз,
Мен өзiм бахтыңа питкен лаламан.

СЫРҒАЛЫ ҚЫЗ

Жигит:

Сырғалы кыз сырғалы,
Сырғаң бунша жылтырақ,
Өзiң ақлым алғалы,
Кетеалмадым мен жырақ.

Екеуi:

Қайсар, ғайбар мухаббат,
Жипсиз байлар мухаббат,
Кеуїллерди толкытып,
Қайнар, қайнар мухаббат.

Қыз:

Кетеалмайсаң билемен,
Түсiнемен халыңа,
Түслерiмде көремен,
Көп келесен бағыма.

Жигит:

Сырғалы кыз сырыңды,
Биле алмадым аныклап,
Уғынғайсаң муңымды,
Сол сырғана қосып тақ.

Қыз:

Айтқан алтын сөзiнди,
Пәк қәлбiме тағайын,
Сағынғанда өзiнди,
Сырға тағып шығайын.

ҚАЛБИМДЕГИ ГӨЗЗАЛЫМ

Жигит:

Сүйгениңиз бармеди?
Ол да интизармеди?
Бул пешанам шормеди?
Қалбимдегі гөззалым.

Қыз:

Өзи батыр өзи шок,
Жер жөхәндс теңи жок,
Мәртлигинен кеулим ток,
Қалбимдегі жигиттин.

Жигит:

О-о, жеңилмес мәртпеди?
Мактауын дым шәртпеди?
Я, кеулине дәртпеди?
Қалбимдегі гөззалым.

Қыз:

Артық көрип мың қыздан
Таңлағаны—жұлдызбан,
Кеулиндегі жалғызбан,
Қалбимдегі жигиттин.

Жигит:

Исенбедим сөзиңе,
Ылайық па өзіңе?
Мен айтаман жүзиңе,
Сүйгенди сүй гөззалым.

Қыз:

Алпамыстай айбатлы,
Ерназардай ғайратлы,
Жүрислери саулатлы,
Қалбимдегі жигиттин.

Жигит:

Бунша тәрийп бердиниз,
Бәлки өзи зер гүмис,
Келди оны көргимиз,
Ким екен ол, гөззалым?

Қыз:

Көрсин мейли өзгелер,
Танып алсын көнекей,
Қалбимдегі қошпақ ер,
Алдымда тұр минекей.

Екеуи:

Дүньяның көп жумбағын,
Биргеликте шешпекке,
Мейли, қолды бер жаным,
Өмир зырлап өтпекте.

Жигит:

Өмириме қуяш бол,
Қалбимдегі гөззалым.

Қыз:

Асқар тау бол айбатлы,
Жол баслаңыз, султаным.

СҮЙИКЛИМ

Қанша күнлер жадырап өтті,
өзін жүрген жолларда.
Талай қазан жаптырақ төкті
өзін жүрген жолларда.
Не ашықтар бахытқа жетті
өзін жүрген жолларда.
Қадамлерің гүл жайнатып,
кел бағыма, сүйиклим.

Бағ-дәулеттің қызығы не,
сен болмасаң қасымда.
Түнлерімде жұлдыз көне,
сен болмасаң қасымда.
Қосық сыймас кеуилиме,
сен болмасаң қасымда.
Шадлық сазын шоқ жаңлатып,
кел жаным, сүйиклим.

Алыстасаң, сағынаман
еске түсер көзлерің.
Әрманьма канат байлар,
елеслерің сөзлерің.
Жыллар бойы сенлик, гөззал
Мухаббаттан безбедим
Бул дүньяда барлығың бахыт,
менин ушын, сүйиклим!
О, сүйиклим саған айтар
жүдә купыя сезім бар,
Жүрегімнің төрлерінде
өзің деген сезім бар.
Әрманларға айланбастан
қалбимдегі арзыулар.
Бир күн бахыт қусы болып
қолыма қон, сүйиклим.

О, МУХАББАТ

Ушкын атқан көзлер бар,
Естен шыкпас сөзлер бар,
Шийрин, дәртли гезлер бар,
Өзин барда мухаббат.

Гейде шалкып мәс болдың,
Гейде көзде жас болдың,
Гей жүректе тас болдың,
Қүдиретлисен, мухаббат.

Батырларды лал етип,
Дилбарларды яр етип,
Жок жеринен бар етип,
Сынға салған мухаббат.

Сен ушын тау тасларын,
Талқан еткен ашықлар,
Сениң ушын жас жанын,
Қалқан еткен ашықлар.

О, мухаббат жырлауға,
Шаршамадым еле мен,
Кеше-күндиз жолында
Иңкар болып келемен.

Ашық Ғәрийп-Сәнемсен,
Тикенли гүл шөменсен,
Бир әжайып әлемсен,
Бағыу бостан мухаббат,
Тилде дәстан мухаббат!

СЕНИҢ ХАТЛАРЫҢ

Талпынысар жүрек сағына,
Ара алыс, кеуил жақын-дә,
Екеуимизди әрман бағына,
Тартар еди сениң хатларын.

Айралықлар бизди қыйнаған,
Дийдарласпақ кол жетпес әрман,
Дәртти жерге, көкке сыймаған,
Сыйдыралған еди хатларын.

Кеуилимди жибите алмас жат,
Қәлбимдеги сауытлы саулат,
Оқылмаған тунғыш мухаббат,
Дәстаны ол—сениң хатларын.

Ләззетбағыш сөзлер бар еди,
Үмит толы көзлер бар еди,
Шийрин қыял, әрманлар ели
Ертек болды сениң хатларын.

“Сүйдим” деген жеңил сөзлер жок,
Жалған үәде, лап лебизлер жок.
Муҳаббат бар, тек те бизлер жок
Жалпы еди сенин хатларын.

Отка түспей алтын сыналмас,
Тек уакытгы кайтарып болмас,
Енди ҳеш ким сөндиреалмас,
Жанып атыр сенин хатларын.

ноябрь, 2007.

АЙ ҚЫЗЛАР

Айдан арыу, хур келбетли, ай қызлар,
Хәр тәбият малийкасы, жұлдызлар,
Назларыңнан нағыс ойып өмирди
Безеп турған, гөзаллыкка бай қызлар.

Сыр сандығы ашылмаған жанларсыз,
Хәр бириниз бир жигитке әрмансыз,
Демде анасынан басқа сүймеген,
Ай жүзли перийзат болып қалғансыз.

Сизлер хур халқымның намысы-ары,
Сизлер елимиздің арыу жамалы,
Жилуа-назың кеуиллерге йош берген.
Елпип ескен яңлы бәхәр самалы.

Жаудыраған жұлдызлардай көзлерин,
Он төртине толған айдай жүзлерин,
Ханды жумсап, не мәртлерди лал еткен,
Дилуарлыктын дурданасы сөзлерин.

БӘХӘР ҚОСЫҚЛАРЫ

ХОШ КЕЛДИҢ, БӘХӘР

Ески Жәйхүндәрәя жағысларындай,
Сынғырлап суулардың ағысларындай,
Шебер қыз тоқыған нағысларындай
Гөзалдық бағышлап хош келдин, бәхәр.

Қанатлар қактырып гүбелеклерге
Сулыулық таратып дөгереклерге,
Ақ липас кийдирип келиншеклерге,
Тойлардан хош хабар әкелдин бәхәр.

Үйрек, ғазлар қайтты айдын көлдерге,
Қайта өмир бердин әлуан гүлдерге,
Ырыс-несийбесин ала кел, елге,
Жаксылықты баслап хош келдин, бәхәр.

Бәрше тиришилик сағасы өзін,
Сулыу келбетине тоя алмас көзим,
Хош кылық дилбардай күлимлесп жүзин,
Қәдемин мүбәрәк, хош келдин бәхәр.

март, 2010.

ХОШ КЕЛДИҢ, НАҰРЫЗЫМ!

Гүллениулер жарасады бәхәрге,
Бәхәр демек—тәбияттын жаслығы,
Жаксы нийет бөртик жарған мәхәлде,
Қутлықлайды Ана куяш, күн нуры.

Халқым, сениң кең қалбине жасырған
Арзыуыңа ортақ болып қалайын,
Лала гүлдей сәуиринде ашылған,
Ығбалыңда ырғалайын, жанайын.

Иске шықса ер жигитлер, арыулар,
Көшп басыңда дәулетли ел, ағасы,

Күяш күлип, Замин жибип, Ҳак коллар,
Толып-тасар берекеттиң сағасы.

Жаксы нийет пенен келер тырналар,
Уатаным телеги дэнге толғай деп,
Сулұу келбеттиңнен айланар олар,
Қанатларын қағар елге бахыт тилеп.

Дәулети тасқан ел—бирликли болар,
Наўрыз—бул мақсеттиң ньшанасындай,
Дәрьяға суу, елге берекет толар,
Бәхәри—бахыттың босағасындай...

Хош келдиң Наўрызым, ана жериме,
Жаксылық таралғай қәдемлериңнен,
Бахыт бер елимниң аппак кеўлине,
Мириўбет көргейсең Ана-жеримнен.

28-январь, 2010.

ЕРИК ГҮЛЛЕРИНЕ

О, ерик гүллери, аппак гүллерим,
Жана күн Наўрыздан ньшанам мениң,
Жаксы нийетлерден көркиң бар сениң,
Нәўбәхәр хабарын жеткердиң бизге.

Қанатларын қақса қос қарлығашлар,
Мөлдир булақлар да сынғырлап баслар,
Ерик бағларына аппак липаслар
Бағышлап ләззетин өткердиң бизге.

Ең дәслеп бағымда ашылған гүлим,
Көзлериме оттай басылған гүлим,
Узатылып кеткен арыу қызлардай,
Жүрегиме жалын, шок салған гүлим.

Бар сырын бойына жасырған гүлим,
Аппак кардай борап шашылған гүлим,

Тез ержеліп кеткен қатар қызлардай,
Жапырақтан бұрын ашылған гүлім.

Ең дәслеп бағымда ашылған гүлім,
Көзлеріме оттай басылған гүлім!

18-январь, 2010.

НАҰРЫЗ

Хош мүбәрек Наурыз айы,
Дийдарың байрам удайы,
Берекеттен саға ашып,
Толып-тасар жылға сайы.

Жаңа күнди күткен халқым,
Гүлдер шашар кәдеміне,
Хош хабарлы таңың алтын,
Баслар бәхәр әлеміне,

Сүмелеклер тас қазанда,
Толып-тасып қайнап атар,
Жыл құстары әл-аспанда,
Ана замін жайнап жатар.

Хош мүбәрек келген Наурыз,
Мол берекет бер жеріме,
Бабаларды көрген Наурыз
Сен уллысан елдеріме.

МЕХРИЙБАН АНАМ МЕНИҢ

АНАМДЫ КӨРМЕГЕ БАРАЖАҚ КҮНИМ

Әуел Ҳак жат журтлық қыз емеспен бе?
Тәркинлеп барыуда байрам билгенге,
Хәм онда мехрибан анам күткенде,
Баладай халласлап кеуилим тасар.

Базарға киремен базарлық сайлап,
“Анама қай бири унар?” деп ойлап,
Пулым жеткенинше сауаман жайлап,
Өмирим анамнан мәнти қарыздар.

“Не нәрсе қуғантар анамның көзин,”
Деп сауал қояман өзиме өзим,
Сәл пардоз берейин, қулпырсын жүзим,
“Қызым бахытлы” деп анам қуғанар.

“Муздай” деп унатпас қымбат тауарды,
Әшиуайы түрин излеп табайын,
Нан, набат, сөк-тақан және не қалды?
Күйдирилген сары майдан алайын.

Қасыма ертейин ақлықларын да,
Бойы өскенин көрип қуғанар сонда,
Мехрибаным менен дийдарласқанда,
Қыялымда пүткіл әлем қулшырар.

Жүз отыз шақырым аралықлардан,
Елес берип күтер өзизим анам,
Жәннет қушағынан нур берген маған,
Сол нур өмиримди жайнатып туруп.

3-июнь, 2009-жыл.

АНАМНЫҢ ҚОЛЛАРЫ

Шаршасам ғалма-ғал төшүйішлеринен,
Мехрибан анамды аңсап қаламан,

Барлық машқаланы ысырып бирден,
Асығып, сағынып жетип бараман.

Жәннет бауырына таслап бойымды,
Кустай жеңил сезип бала боламан,
Теберик қоллары тартар көзимди,
Пешанама сүртіп сүйіп қояман.

Бул қоллар биреуи бесик тербетсе,
Биреуи дүньяны тербеткен қоллар,
Дейіп данқы кеткен минекей, хәтте,
Оң қол, бас бармақта тамғасы да бар.

Бул үлкен тыртықтың тарийхын қысқа,
Өзи сөйлеп берген анам бир күни
“Сизлер кишкенесиз, ағаң жумыста
Ауыл хаялының ауыр-ғой жүги.

Бармағым ауырды тикен кирди ме,
Билмедим жара ма, шығажақ болған,
Кулласы, қолларым тыным биле ме?
Дүньяның ислери оған қараған...

Гейде қамыр ийлеп, гейде нан жауса,
Кир жууса, мал-хәлин, бала-шаға бар,
Ыссыға-сууыққа тынбай урылса,
Шыдам берер еди бул палуан қоллар.

Бирақ, ысым алды бас бармағымды,
Илажсыз докторға кестирер болдым,
Билгенлер түсинер мениң халымды,
Байланды тынышсыз, мийнеткеш қолым.

Шым-шырқадай баллар, үй тәшүишлери,
Усы қоллар менен питип тур еди,
Қоңсы-қоба, ел-журт, ағайинлерди,
Ағаң жәрдем ушын баслап келеди.

Кими сыйыр сауып, кими нан жауып,
Үйлерди тазалап қарасқан олар,

Нәубет пенен келип, утырын тауып,
Жәрдемге созылған көп ғана қоллар.

Өмир бизди мисли турғандай сынап,
Қолларым қаншелли зәрүр екенін,
Оның хызметине қойғандай сынақ,
Ана қолларының табылмай теңін.

Ауырмасын екен ананың қолы,
Болмаса әлемди ким тербетеди?
Әгирапын жәрдемге болса да толы,
Қай бири аналық қолға жетеди?

Жарасы жазылды, тыртығы қалды,
Қолларым сағынған өз жұмысларын,
Қайтадан зауықлы ислер басланды,
Перзент ушын жасау бахыт-ғой, жаным!

Көзиме сүртемен саусакларынан,
Анамның гүрринін еслеп қайтадан,
Қолларың теберик, сизін анажан,
Мен оннан күш алып, толқып кайтаман.

шоль, 2008 ж.

АНАМ ХӘМ ДАСТУРХАН

Ертеректе еле балалығымда,
Базар күни—байрам шадлық күни еди,
Анам алып келген базарлық онда,
Бала кеулимизде ағла нур еди.

Бир күни алыпты таза дастурхан,
Столға жайылды гүллери жайнап,
Шетине отырды жарасып анам,
Қойды дастурханға тағамтар сайлап.

Бағдағы кырық бир түп ериктен мийуе,
Алманы да өзи дарактан терген,
Сары майдан бүтин гүбиде пискен,
Тандырға да ыссы нан жауып келген.

Кәпелимде толды таза дастурхан,
Хәзир ғана сауған сүттен шай демлер,
Алдымызда асқар тауым—ата-анам,
Үйимизде байрам зауқы сезилер.

“Сулыу дастурханды сайлапсыз” десек,
Анам да мәс бизге унағанына,
Сонда көрик берген Сиз екен билсек,
От басының көрки Анажаным-ә!!!

Гүрпиядетип сауып алты сыйырды,
Үлкен қазанларда сүтти қайнатып,
Қатар ыдысларда сууытып оны,
Анам уйығтар еди мазалы қатық.

Ишкени ишилер, ишпегенлерин,
Гүбиге писеди, айранлар атлап,
Сары майын сүзер, тәртіппеп бәрин,
Ауысканын қысқа қояды сақлап.

Айранларды қуйып сүзбе қалтаға,
Сүзип және қайта қайнатып алар,
Қалған ағарғанлар қалмай заяға,
Ақ сүтке жайылар апнақ торақтар.

Таң атқаннан ауыр жатарға шекем,
Бир тынып тыншымай үй-жайым деген,
Мениң анамдайын пидә бармекен?!
Өмир бесиклерин хармай тербеген,
Аналар дүньяның уйтқысы екен...

Ойнап...

Шаршап...

Уйықлап хәм оянаман,
Әкем мехри менен еркелетеди,
Таңғы дастурханды жаяды анам,
Бала кеулим және гезип кетеди...

Әкем қайтар еді шаршап даладан,
Машғұл болып үйдин тәшүиши менен
Кешки дастурханды жаяды анам,
Пайызлы,

умытылмас демлер не деген?!

Сол бир елеспесиз, татлы демлерди,
Ансап,

хәм сағынып еслегим келер,
Өз тәшүишим, үйим, жүгим бар енди,
Үнсиз тәкирарланар — умытылмас демлер...

Ул уяға, қызлар қыяға қонып,
Жетистик бизлер де журтлар қатары,
Хәммемизди үйли-жайлы етип болып,
Емлеу орнында анам жатады.

Изинен барғанман ақлығын алып,
Елжиреп, аймалап баурына басар,
“— Журналист қызын-рой”, деп кимдур танып,
Хәуес пенен анам бетке қарасар.

— Бахытлы анасыз — деседи олар,
Бир қызың шыпакер, бири есапшы,
Улларың — юрист хәм архитекторлар,
Ана ушын аргык бахытты тап-шы?!

— Қойың, мақтағанды хош көрмеймен - деп,
Анам жат көзлерден бизди қымтайды,
— Маған хәмели емес, саўлығы керек
Усылар саў болса маған жоқ қайғы.

— Қахарман ана деп Сизди атаймыз,
— десе хәмшийра қыз анам күледі,
Сонда хәм әжимли нурлы дийдарын,
Кишипейиллиги безеп тур еди...

31-май, 2008 ж.

Ақ бесик тербеткен,
Бөбекти ер еткен,
Уллылық дөреткен,
Анамның қоллары.

Мийримде дарасыз,
Перзент деп жанасыз,
Мен ушын бахасыз,
Анамның қоллары.

Жубанар бала хәм,
Жағымлы алақан,
Әлемге ол мәрхам,
Анамның қоллары.

Қадеми — нур күним,
Нәзери — шадлығым,
Ол мениң барлығым,
Анамның қоллары.

Ақ бесик тербеткен,
Бөбекти ер еткен,
Уллылық дөреткен,
Дүньяны гүленткен,
Анамның қоллары.

2009 ж.

АНА ЖҮРЕГИ

(рәуиәт)

Ерте, ерте, ертеде,
Өгтти гәрийп бир ана,
Улын адам етпеге,
Жаны пидә, пәрмана.

Жерге, көкке, исенбей,
Жалғыз улым деди ол.
Өзи ишпей хәм жемей,
Тек улына берди ол.

Жигитликтің шамалы,
Урып улдың мурнына,
Толған айдай жамалы,
Көзи түсти бир қызға.

Қызы қонсы ауылдың,
Сулыұлықта теңи жок,

Мәккарлығы ауыр дым,
Менмен еди еми жок.

Сүйиш қалса не шара,
Туұлар жигит жүреги,
Тиллесе алмай бийшара,
Әрманларда жүр еди.

Орынланып тилеги,
Ушырасты бир күни,
Мәккар сулыұ күледі,
Деди тыймай күлкини:

“Мени егер шын сүйсең,
Таяр болсан хәрнеге,
Бир шәртиме көнесен,
Дәстан болсын хәммеге...”

Шәртим де сол тилегим,
Шын сеўтинди билейин,
Өз анаңның жүрегин,
Қолларыңда көрейин.

Егер оған көнбесен,
Қапталыма жолама,
Жүректи алып келмесен,
Қолларымды сорама.

Әлпешлеген анасын,
Анлыды ул қыяда,
Қанша жауыз болмасын,
Өз анасын қыя ма?!

Дүзге шығып жатты ол,
Ой түбине жетеалмай,
Бир кийикти атты ол,
Оннан арман өте алмай

Алып кийик жүрегін
Сулыуына келеди,
“Усымеди тилегим,
Алданбайман мен,—деди.

Керек маған анаңның,
Көксіндеги шын жүрек,
Шыннан сүйсен шәртиме,
Демек көнбегің керек.

Мисли көзсиз гүбелек,
Өзин отқа урғандай,
Жылап турды дөгередек,
Сезбеди ол сорманлай.

Өлтирип өз анасын,
Ғауға салып басына,
Жулып алды жүректі,
Қыз тәрепке асыға.

Баратырса сүринди,
Жол шетине қулады,
Үсти-басы бүлінди,
Жүрек дүрс-дүрс урады...

Толкып ана жүрегі,
Бирден тилге киреди:
“Жаман түстин, қулыным!
Асығып нең бар еди?!

Аман жүр сен, қууатым,
Жасадым-ғой сени деп,
Орынлансын мұрадың,
Анаң тек сол керек!”

Надан жигит жылады,
Билди енди бәри—кеш.
Өкиништер қыйнады,
Кешире алмас өзін хеш.

Дана ата-бабалар,
Әпсанасы—бул жүрек,
Еле улым-қызым деп,
Урып туар елжиреп.

Хеш ким мынау дүньяда,
Өкиниште қалмағай,
Бар перзентлик мехирин,
Ата-анаға арнағай.

июнь, 2008 ж.

АНАЖАНЫМ

Құлимлесе алтын қуяш,
Сизге уқсар анажаным,

Бизге арнап мехир ықлас,
Шуғла шашар анажаным.

Жандай Һзиз, таудай бийик,
Хүрмет сизге, анажаным,
Перзентлердин басы ийик,
Өзинизге анажаным.

Орынланған әрман болған,
Нур болайын көзинизге,
Кууат болған, дерман болған,
Кыз болайын өзинизге.

Кеширмегил перзентинди,
Бахытымды бөлек сезсем,
Меҳиринди, ак сүтинди,
Сөз жетпейди тәрийп етсем.

Түн уйқысын төрттен бөлип,
Жанынан жан меҳир берген,
Жолларыма көзин тигип,
Сағынарым анам дермен.

АНАМ

Әуел Ҳак, дүньяға бизди келтирип,
Мийрим булағынан суусын иштирип,
Ак жууып, ак тарап, ак сүтин бериг.,
Ак бесикке бизди бөлеген анам.

Бойыма кууандын, калсам есейип,
Кайларда жүрсемде тек өзін пәйик,
Кызыма жаманлык етпегей дейип,
Душпаныма инсап тилеген анам.

Перзент деп өткердиң қанша жасыңды,
Ак аралап қалды қара шашыңды,
Өзин әлпешлеген алтын басымды
Дүньяда тек Сизге ийсемен, анам.

Анажан, тапқаным барым Сизики,
Өзин мийрас еткен арым Сизики,
Шадлық дуғтарымның тары Сизики,
Өзимди қәлбинде көремен, анам!

ЖИГИТ ҚОСЫҚЛАРЫНАН

МӘЖНҮН ТАЛЛАР АРАСЫНАН

Қыз қыялы купыя болар,
Сүйгенлигин айтпас олар,
Бир каракөз мұнлы бағар,
Мәжнүн таллар арасынан.

Карасында бир сезим бар,
Алыстан-ақ қалбим аңлар,
Излерімнен қарап қалар,
Мәжнүн таллар арасынан.

Жақынласам үркіп қашар,
Сахра кийигине усар,
Арзыұларым алып ушар
Мәжнүн таллар арасынан.

Карасларың неге мұнлы?
Болмасаң-шы бұнша сырлы
Табарман ба бахтымды,
Мәжнүн таллар арасынан?!

СҮҮРЕТИҢЕ

Сүүретіне қарайман,
Тоймас сирә көзлерім,
Гөззаллығың тәрийпін,
Жеткере алмас сөзлерім.

Жүзің гүл-гүл дөнеди,
Аузың бұнша оймақтай,
Тисиң маржан, зермеди?
Ғұмша ләбиң қаймақтай.

Макпал қара шашларың,
Жұлдыз келип қонғандай,
Керілген жуп қасларың,
Тап қол менен қойғандай.

Сүүретіне қарайман,
Дийдарынды сағына,
Кел, өтиніп сорайман,
Бүгін ышқы бағына.

АҰА ДЕМЕЙСЕН...

Ынтық болып сорайман,
“Сағындың ба, жол қарап?”
Жууап күтип қарайман,
“Ауа!” демейсен, бірақ...

Не арзыу бар ойында,
Турман жууабын сорап,
Қызға айтыу қыйын ба,
“Ауа!” демейсен, бірақ...

“Сүйесенбе, айт-десем —
— Көзлеріме тик қарап!
Мыйық тартып күлесен,
— “Ауа!” демейсен бірақ.

Күтип жууап сөзіңди,
Турарман мен албырап
Қызсаң қандай төзімлі,
Биле алмадым мың сорап.
Ойнатасаң көзіңди,
“Ауа!” демейсен, бірақ...

СЕН КЕЛГЕНДЕ

Сенсиз өткен қай күним,
Жарқырамас ай күним,
Тыншымастан кеуилим
Асығар сен келгенше...

Жипектейін шашларын,
Безер арзыу аспанын
Булт қаптаған аспаным,
Ашылар сен келгенде.

Тиллеримди лал қылып,
Сабыр-тақат саркылып,
Қыялларым талпынып,
Асығар сен келгенше...

Күтпектемен, кел, дилбар,
Жүрек саған интизар
Гумшаланған арзыулар
Ашылар сен келгенде...

ГҮЛХУМАР

Ақ көйлекли Гүлхумар,
Дийдарыннан нур тарар,
Ушар аққуға усар
Гөззал жүрисің сениң.

Шоқ күлкінде сыр барма,
Қозғау салар жанларға,
Булақларды ядларға
Салар күлісің сениң.

Анам әрман етеди
Жақсы келин күтеди,
Шадлық бағыш етеди,
Хәр бир келисің сениң.

Пал татыған ләбиңнин
Күлгиштери сулыу дым
Айтпасаң да уғындым
Жыллы лебизин сениң...

ХАТ

Жүзиннин шеп жағына
Жарасады қара қал,
Нәзик саусақларында
Мөлдір қаслы жүзик бар.

Минезинди сүйемен
Бирақ хасла билмейсең,
Яр ышқында күйемен,
Нәзерине илмейсең.

Қайсарлығың жарасқан,
Өндийшели бир қызсаң
Кеулин сениң әл-аспан,
Өзиң жарық жұлдызсаң.

Қосып гүлдәсте менен
Усы хатты жоллайман
Көрисейик, жангенем,
Қолларыңды сорайман.

ИЙБЕЛИ ҚЫЗ

Көп ишинен таңлағаным,
Қосығымды арнағаным

Жан ишінде сақтағаным
Көзи моншақ ийбели қыз.

Мухаббатсыз өмир бар ма?
Байланғанман сен дилбарға
Күтип турман лалазарда
Бер бир жууап ийбели қыз.

Изиндеги ашықларын,
Келтирип тур мениң арым,
Қызғаньшқа салма ярым
Тек бизге бак, ийбели қыз.

Жаулап алған ақыл-есим,
Кәуметине көз тиймесин,
Айтсам гәптин погселлесин,
Сүйдим сени ийбели қыз.

НЕТЕРМЕН

Көзлеримди жумсам да
Көринеди елесин
Ашықларын мын санда
Сен дилдарым бир өзін.

Аспанда да болмаған,
Жер бетине қурмаған
Ашық кәлбим сарайы
Жүрегиме орнаған.

Ғумша ләблер ийбенип,
“Мен сағындым” демейди,
Кирпиклери жасырған,
Қара көзлер сөйлейди.

Сол сарайда маликам,
Өзин болсаң нетермен.
Күндиз-түни қыялым,
Урлап алсаң нетермен.

Буйрық өтпес жүрекке
Өзин дейди ол тек те,
Қәлбимдеги тилекти,
Айталмасам нетермен?

Кел маликам, күтермен,
Ашық кеуил сарайым,
Мен өзінсиз нетермен,
Оннан тууған күн айым.

Толған айдай жүзин бар,
Сағындырған көзин бар,
Бул дүньяда өзін бар,
Безалмасам нетермен.

Бунша шийрин мухаббат,
Бунша ийрим мухаббат,
Бир өмирге аманат,
Бирге алып кетермен.

БИЙТАНЫС ҚЫЗ

Бийтаныссаң атың ким?
Айым яки Сәнемди,
Кимлигинди билмедим,
Тек билемен көшенди.

Мейли неге тусымнан
Мың дүркин қыз өтпейди,
Хеш қайсысы мен айтсам,
Бир өзиңе жетпейди.

Сулугу көркин кәлбимде,
Таныстайман бурыннан,
Ақшам гейде түсимде
Аймалайман қолыннан.

Сағынбайын десем де,
Сен деп халлас ураман,
Хәш ким жокта көшенде,
Сени күтип тураман.

ҚЫЗҒАНАМАН

Ақ бантикли нәресте един,
Қайдан пайда болдың перийзат,
Бурын сендей гөззал көрмедим,
Бир көриүден әйледің азап.

Қызғанаман өткір көзлерден,
Өтинемен, тумар тағып қой,
Йош алайын отлы жүзлерден,
Биз тәрәпке әсте бағып қой.

Көз тиймесин сәруи бойыңа,
Жолың нәзик, сениң нәзигим,
Сен қасымда, бахыт тойымда
Бирге құрсақ ышқы бәзимин.

Қызғанаман өткір көзлерден
Өзим қорғап турмасам болмас,
Сол нур тамып тұрған жүзлерден,
Бүгин поса алмасам болмас.

“ҒАЙБАНА АШЫҒЫМА”

“Танысайық!” деп едің,
Қарап турман жольна,
Жумбак болып және де
Шықтың телефоныма.

Қарайман жан-жағыма,
Әтирапымда көп қызлар,
Телефонлар қолында,
Барлығы да шок қызлар.

“Көрип турман өзінди,
Неге енди келмейсең? —
деп күлесең төзимли, —
Неге бизди көрмейсең?”.

“Сени қалай табаман,
Тәрийплеп бер өзінди?”
Дейип күйип жанаман
Күтип жууап сөзінди.

“Бойым орта, кара шаш,
Үстимде бар ақ көйлек,
Серленкиреп карасаш!
Артык тәрийп не керек?!”

Жигитликте көп жумбак,
Соның бири — Сен сулыу,
Тураберме көп сынап
Күтип турман, кел сулыу!

Еди кәйттим... тап бүгин,
Он кыз кийген ақ көйлек,
Күт, ғайбана Ашығым!
Сени табалсам керек.

Түсинемен жақсы кыз,
Тартынады жигиттен,
Жаманлығым жоқ хәргиз,
Кеули дүзиу жигитпен.

Жоллайберме СМС
Көрейин бир жүзинди,
Ғайбаналық келиспес
Сүйип қалсам өзинди.

ЗАМАНЛАС ҚЫЗЛАРҒА БАХБЕРГЕННИҢ СӘЛЕМИ

Бизиң менен заманлас қызлар,
Хәм мектеплес, класслар қызлар,
Студентлик топарлас қызлар
Бул қосықты арнайын Сизге.

Дийдарласып қалсам Сиз бенен,
Отыз қызда алпыс көз бенен,
Тигилесең жарқын жүз бенен,
Жек көринип қалмайын Сизге.

Сөзге шешен дана қызларсыз,
Арыулықта дара қызларсыз,
Ақ бозлақ хәм қара қызларсыз
Көз тийдирип алмайын Сизге.

Биринизди сүйип қалғанман,
Айта алмай күйип жанғанман,
Иште дәрт боп шөгип қалғаннан
Нама менен жоллайын Сизге.

Жүзлериниз гүлдей жайнаған,
Не мәртлерди дәртке салмаған,

Хеш бир жигит айта алмаган,
Косықлардан айтайын Сизге.

Бул өмирдин дәураны кызлар,
Гүл жаслыктын жәуланы кызлар
Жигитлердин әрманы кызлар
Бахбергеннің гәһи бар Сизге,
Сүйениңиз аркайын бизге.

ОЙЫНШЫ ҚЫЗҒА

(Кумарға)

Қышша беллер бармақлар
Ырғақ берер бойына,
Қас қирпиклер қағылып,
Қосылады ойынға.

Шыр гүбелек айлансаң,
Шарқыпәлек айланар,
Бир өзін той байрамсаң,
Көзлер жипсиз байланар.

Қайталанбас бир дәуран,
Жаратасаң ойыннан,
Назларыңа зар қылған,
Ойыныңа қайылман.

Ойна дилбар, шарықла,
Туұлап, туұлап йошабер,
Усап алтын балыққа,
Йош илхамды қоса бер.

Шақылдақлы бармағың,
Шақырғандай өзине,
Мүшкіл услап алмағым,
Бир бакпасаң көзиме.

Жейран киби өткениң,
Жигитлердің дәураны
Саған қолы жеткеннин,
Барма екен әрманы?

ДЕРЕК БЕР

Сен болмасаң, гүл айым,
Жоллар жойтар шырайың,
Қайдан ізлеп табайың,
Тек бир мәрте гөкек бер.

Гөззаллығы қаламның
Кенлиги де даламның,
Тар көринди маған дым,
Барлығыннан дерек бер.

Өтер күним жыллардай,
Уақыт тоқтап қалғандай,
Бизди бунша зар қылмай,
Қайлардасаң, дерек бер.

Қәне, қанша шыдайсаң,
Дейіп, бәлки сынайсаң,
Я қоңырау қылмайсаң,
Шыдап болдым дерек бер,
Яки СМС жибер!

Июнь, 2009 ж.

ЖЕҢГЕ, ХАБАРЛАС

Жеңгежан, жан жеңге,
Өзинизге арзым бар,
Макул десен егер,
Жаксы көйлек карзым бар.

Кеулиңиз толады,
Сөзим жигит уәдеси
Мол-молдан болады
Зенгибасар қәдеси.

Дәртимнин дауасы
Өзинизден табылар
Бағынның лаласы
Бизди етти ахыу зар.

Жеңгежан, жан жеңге,
Кел, табыстыр, бизлерди,
Табыстыр көзлерге
Бул интизар көзлерди

Ашығым қолында
Өзинизден өте алмас,
Көзлерим жолында
Жан жеңгежан, хабарлас.

Ақ бийкешің сырғалы
Ақылымды алғалы
Тынышым жоқ рехім ет,
Баска шарам қалмады.

Той деп қыстар хәмме,
Таяр кәде-кәумети,
Көрсет қәне, жеңге,
Күйеу бала иззетин.

Жан жеңгежан, хабарлас,
Емеспиз бе заманлас?!
Бул кеуилим өзиңсиз
Хасла қарар табалмас.

ДИЛБАРЫМ

Дилбарымды сағынып,
Алыслардан келемен,
Көрисіуе шақырып,
Сырлы хабар беремен.

Бунша дилгир әйлесен,
Алып қашып кетемен,
Сениң менен қалесен
Мурадыма жетемен.

Қолындағы телефон,
Хабарымды жеткерер,
Бирден шыға бермес ол,
Жарасықлы наз етер.

Және хабар жибердим:
“Және қанша күтемен?”

Өйнегинен қарайды,
Ким екен деп шақырған,
Жүрегенем туұлайды,
Дилгир болып мен турман.

Алыс-алыс жоллардан,
Асыққанман, дилбарым,
Асқар-асқар таулардан,
Асып келдим, шық, ярым!

2009 ж.

ЖИЙЕН ҚЫЗҒА ЖИГИТ ҚОСЫҒЫ

“Жийен еркін болады дайысына,
Дайысы келмеймекен майысына”
Деп күлип алыслардан еркелейсең,
Үркексең, қапталыма бір келмейсең.

Жийеним, еркінсыйбер, көтереміз,
Дайым деп ис тапсырсаң бежереміз,
Тек гана өзгелерге қыя бағып,
Бір күни қашып кетпе жанды жағып.

Билмедим хэзилин бе, нең тартады,
Кеуиллер гөззаллыққа кумартады,
Жийенди сүйип қалдым келип-келип,
Қоймайман жақсы қызды жатқа берип.

Дайы жийен халықта,
Дегишпели келеди,
Бирі қалмай нэзерден,
Хэзил менен иледи.

Анам салар сырғасын,
Өзге биреу салмасын,
Женгене де билдирме
Болалмаса сырласың.

Қармақ таслап көрейин,
Илинер ме жийен қыз,
Асқар тауың болайын,
Сен арқайын сүйен қыз.

Сендей ярым барлығың,
Айтып дабыл қағаман,
Ең биринши из салып
Қар жауғанда бараман.

Қосығында айтқандай
Балалығым қалмаған,
Бизди кешир гөззалым,
Барып хабар алмаған.

Аралайман сени ізлеп,
Ауытыңның арасын,
Той қылайық тезирек,
Журт сүйсинип қарасын.

МУХАББАТТЫҢ СҮҮРЕТИ ЖОҚ

Көрсетейин десем саған,
Мухаббаттың сүүрети жоқ,
Төрийпи бар таусылмаған,
Күйдиреди көринбес шок.

Мухаббаттың сүүрети емес,
Жүректегі қадалған оқ,
Хеш бир шебер салып билмес,
Мухаббаттың сүүрети жоқ.

Кеуилде де сүүрет болмас,
Адам аласы ишинде,
Рендерге бөлип болмас,
Ағы-қарасы ишинде.

Сол көринбес нәрселерге,
Ынтығамыз бир көрсек деп,
Изленемиз қашан? Неге?
Бир тәңрима мәлим ол тек.

Қолға ушлап көреалмайсаң,
Дийдарына тоялмайсаң,
Қыяллардай жеталмайсаң,
Мухаббаттың сүүрети жоқ.

Ҳақ жолында шын айтаман,
Ашықлығым емес жалған,
Көрсетейин десем саған
Мухаббаттын сүүрети жоқ.

Сүүрети жоқ құдиретли,
Нәрселер көп бул дүньяда,
Кеуиллер бар мириубетли,
Сырлы әлем жумбағында.

Сырлы әлем жумбағында,
Құдиретли күшлер онда,
Әуеле Ҳақ — оннан сонға,
Пәк кеуилдин сүүрети жоқ!

ГҮЛЖӘМИЙЛА

Тууылдың шанарактың нуры болып,
Бойжеттин бир шәменнин гүли болып,
Елиннің ар-намысы, тууы болып,
Сақлаған бир кызысан Гүлжәмийла.

Ығбалың парлап турсын барған жерде,
Жүзлерин жайнап турсын барған жерде,
Өмирлик бахтың болсын барған жерде
Алысты жақын еткен Гүлжәмийла.
Тойларды гүмбирлеткен Гүлжәмийла.

Шашында көринбейди ақ бантигиң,
Келинлик липасында турсаң бүгин,
Ҳақ тилеп узатады халқын сениң,
Жолыңды Алла ашсын Гүлжәмийла.

САҒАН КҮЛГЕН ЖАРАСАДЫ

Аңлайсаң ба өзиң жаным,
Көзге-көзим түскен уағың,
Унар мыйық тартқанларың,
Саған күлген жарасады.

Үнлес таудың булағына,
Жулдыз қонар жанарыңа,
Нур тарайды жамалына,
Саған күлген жарасады.

Алма жүзде гүл ойылар,
Қаймақ ләбиң көзди тартар,
Маржан тислер жаудырасар,
Саған күлген жарасады.

Шок күлкиде етсен талұас,
Бахбергенде әрман қалмас,
Жараспағай көзине жас
Саған күлген жарасады.

ГӨЗЗАЛЫМ

Әмиудиң ағысындай,
Тулпарлар шабысындай,
Жүректің соғысындай
Гөззалым, жүргенлерин.

Түсімде, ядларымда,
Биргемиз бизлер бәрха,
Оныма айланар ма?
Гүлдәсте бергенлерин.

Қыямет назларың бар,
Билдирмей отқа салар,
Бәрибир жанға жағар
Гөззалым, наз еткенин.

Еслетип-жылға сайды,
Булақтай-сылдырлайды
Лал етип, көз байлайды
Гөззалым күлгенлерин.

АҰЫЛЛАС ҚЫЗҒА

Исенип бир сөзине,
Күткенмен таппай дерек,
Сөз бердим өз-өзиме
Шаршамай күтемен деп.

Бойларым узарса да,
Қалмаған балалығым,
Кеулимди айталмайман,
Басымлау садалығым
Жақсы қыз дүзер болар,
Жигиттиң шалалығын.

Үйиңе жақын жерде,
Турыппан жалғыз, ерек.
Дәрьядай тасып турсам,
Күткенім хош келер деп,
Жолынды тосып турсам,
Ата-анан дус келер ме?
Сени деп йошып турсам,
Күлкімен өзгелерге.

Албырап қысынғаннан
Гөжени төгіп алдым,
“Қай бала бул?” дегенде,
Атынды тилге алдым.

Шомылып қара терге,
Жууапсыз жалғыз қалдым.

БИЗ ЕКЕҰИМИЗ ЖҮРГЕН ЖОЛЛАРДА

Гүл арзыулар бизге яр еди,
Әтирапымыз лалазар еди,

Тамашагөй таллар бар еди,
Биз екеуимиз жүрген жолларда.

Өмирлик қосығы қалбимнің,
Сарқылмас мазмуны дәртимнің,
Умтылмас дәураны өмірімнің,
Айландын ба енди әрманға.

Жазмыштан озмыш жоқ деседи,
Жол басқа жолаушымыз енди,
Қалбимнің ийесі кешегі,
Сайранлар ма енди бағларда?

ГҮЛ

Гүл ести, ғұмшалар ашып баслады,
Нәзерлер бийпәруа өте алмады,
Бир ғошшақ жигит те нәзер таслады,
Бирақ...
Көзі қыймай үзе алмады.

Жайнап тұрғай деди гүл ғұмшалары,
Гөззаллығы менен безеп әлемди,
Бірдей болмас екен адамның бәри,
Бир нәмәрт таслады нәзерди енди.
Ойланып отырмай үзди де кетти,
Жабадай қолларда барар гүл нәзик,
Бүгін ол ядыма түсти де кетти,
Отыраман енди мұңлы жыр жазып.

СӘНЕМ

Бәлентгесен, қолым жетпес,
Мың жыллы сөз айтсам өтпес,
Ай жүзиң ядымнан кетпес,
Мен бир Ғәрийп, сен Шахсәнем.

Бұнша неге болдың гөззал?
Изинде мың ашығын бар,

Мейли, мени отларға сал,
Жалынларда сен жак, Сәнем.

Кешелерим болсын айдын,
Жағасында гүмис сайдын,
Күтеберип халдан тайдым,
Ишим жанар кел, ох Сәнем!

Рухсат ет ярым дейин,
Дәуранларды бир сүрейин,
Өзиң менен бөлисейин,
Өмириме бол ортақ Сәнем!

ОХ, ҚАРАКӨЗ

Тыя салып күлкини,
Гүл-гүл дөнип ай жүзи,
Қапталымнан хәр күни,
Бир каракөз өтеди.

Көзінде сыр көремен,
Тусине алмай бүлемен,
Айтпаса да билемен
Сол каракөз күтеди.

Ергенине және де,
Сол ұакта сол көшеде
Тигиледи ол неге?
Сол каракөз кешеги.

О, каракөз, каракөз,
Өзим жаксы жигитпен,
Айтар-ау деп жаксы сөз
Сени күтип жүриппен.

Айнанайын, каракөз,
Мүмкин болса тоқтап ал,
Айтажақпан бирер сөз,
Мақул десең кулак сал.

ӘКЕМ ТИЛЕГИ

Әке етип — әке кәдирин,
Өмир әсте уктырар бүгин,
Ийнимизге салады жүгин,
Күш бағышлар әкем тилеги.

Хақтан тилер тилегимизди,
Болсадағы жүдә кем сөзли,
Сын нәзери қоллайды бизди,
Оқтай өткір — әкем тилеги.

Таудай айбат, даладай кеңлик,
Тастай төзим, адамлық ерлик,
Бизге сабақ — теңи жоқ дерлик,
Хақ пәтия — әкем тилеги.

Өмир талай сынаққа салар,
Тилегимде әкежаным бар,
Тамырымда хақ қаны ағар
Мәдатқарым — әкем тилеги.

ДАЛА ГӨЗЗАЛЫ

Файры нағыс ойған кестенде,
Шеберлигин қаннан өткен бе?
Тумаристин синлисисен бе?
Қаракеннің дана гөззалы!

Дилуарлығың жанымды алар,
Сөзлерінде өткір мәни бар
Сөз табалмай жаным тубалар,
Албыраттың дала гөззалы.

Тойда тулпар белине минип,
Қыз қууыда бәйгиге шығып,
Бизди өткір сөз бенен жығып,
Жеңіп алған дала гөззалы.

Ар-намысты бәлент қоясан,
Тилің шийрин, сөзди оясан,
Дәл жууапты гөзеп урасан,
Қаракеннің дана гөззалы.

ӨМИРГЕ МУҶАББАТ

Дана болып, жақсы сөз айтып,
Бунша ашық етесең, өмир,
Танларыңды сүйемеспен қәйтп,
Дым асығыс өтесең, өмир.

Шүкир деймен Аллатаалаға,
Сени маған бергени ушын,
Гүл өмирим кетпей заяға,
Нур заманлар келгени ушын.

Ар-намысың таза болсын деп,
Ана дәрьям суулары ағар,
Кеуіл қусың бәлент қонсын деп,
Булт түнеген таулар шақырар.

Өмир, басла мәнзиллерине,
Сүрниктирме мени, әзийзим,
Бир зия бол кең жүрегиме,
Көрип тұрсын қалбимде көзим.

БАҚСЫ ҚЫЗҒА

Дуғтар алып қолына,
Қарап оңлы солына,
Шықтың бақсы жолына,
Дуғтаршы қыз, жол болсын!

Он төрт перде ойнайды,
Бармақларын қоймайды,
Ырғақ, нама танлайды,
Ықласбеннің мол болсын.

Сәнембисен я Саят,
Көшкін қайсы салтанат,
Дәстан болған мухаббат,
Жанлағанда пал болсын.

Миянкөлдің тайлары,
Ат болыпты жайдары,
Ярдың көдемжайлары
Хауазында бар болсын.

Өзин айтқан ерлердей,
Шын қалбинен сүйгендей,
Қәдирінди билгендей,
Ғошпақ саған яр болсын.

Бәнт етип көп елдерди,
Кең сахраны, шөлдерди
Жаңлат Миянкөлдерди
Дуутаршы қыз, жол болсын!
Қәдемлерің оң болсын!

АҰЫЛЛАС ҚЫЗҒА

Өтер еди қызалақ,
Шашында ақ бантиги,
Ұақыт өткен зымырап,
Сайдан аққан суу киби.

Бүгін ауыл жолында,
Ушыраттым өзінди,
Түсім бе я оным ба?
Дилгир етгін көзімди.

Көрінбес ақ бантигин,
Ашылыпсаң гүлдердей,
Тәгиліп тур кирпичин,
Ертектегі хүрлердей.

Ата-анамыз ауыллас,
Қәдирданлар бұрыннан,
Кимсең дейіп сораспас,
Қатнас жоллар қурылған.

Макул десең сен егер,
Разы ата-анамыз,
Перийзадым қолды бер,
Биз бахытлы боламыз.

ДИЛБАРЫМ

Бир кайрылып бакпайсаң,
Жууап сөзің айтпайсаң,
Аспандағы айдайсаң,
Жетермекен қолларым?

Өзінди көп изледім,
Неге екенін билмедім,
Өзің менен сүйгеним
Бирге болғай жолларым.

Өтер күнім жыллардай,
Ұақыт тоқтап қалғандай,
Бизди бунша зар қылмай,
Бир көрін сен дилбарым.

Сағыныштан дөреген
Арзыу менен келемен
Өзін безе нур менен,
Жаслығымның гүлзарын.

ӘКЕМ

Ул-қызым деп жанын жағып,
Ауыр жүкке тутқан желкем,
Шаңараққа шырақ жағып,
Өзин пидә еткен әкем.

Бүгін кеулим өксиліп тұрар,
Үй төринен таба алмай,
Нәлшелери нышан урған
Бир байтерек қулағандай.

Әкем — мениң, нарым мениң
Тамырымда қаным мениң,
Ардақлайын атыңызды,
Жанкүйерім — арым мениң.

Әдиүлеген бәримізди,
Ардақлайын ата жолын,
Ардақлайын атыңызды,
Бизден сонда ырза болын...

Әуел Хак, хаслыңыз Адам атадан,
“Пийрим” дейип сыйлар меҳрибан анам,
Бизге бул дүньядан өмир арнаған,
Бағ-дәулетим, ар-намысым әкешан.

Дейсиз маған: “Балам — қарар көзімсен,
Билсең избасарым, мениң өзимсен,
Кеширме бахтымды бөлек сезинсем
Бахтым да, тахтым да Сизсиз әкежан.

Билмедим, не нәрсе тең келер Сизге,
Өлшем табылар ма мийнетинизге,
Өмирин бағышлап жасаған бизге,
Ең уллым, ең бийик тауым әкежан.

Өмирди уғаман дийдарыңыздан,
Әуел Хак, соң Сизге табынар балаң,
Дүньяда жигитке ең жақын адам,
Мәртликке баслаған жолым әкежан.

АМАН БОЛҒАЙ АҒАЛАРЫМЫЗ

(*Нажиматдин Мухамметдиновқа*)

Мың мукам дәретип жети нотадан,
Тарға зибан берип сөйлетер адам,

Елде саз-сәубетсиз дәуран болмаған,
Сахра бұлбиллери атанғанларымыз.

Саз бенен шийрин жан инсаниятка,
Қоса берилген дер бир рәуиятта,
Сол әңгиме бирден түседі ядқа,
Жанлағанда өлмес намаларыңыз.

Қарақалпақ десе бүйринь бурып тур,
Тамырда қан емес, талант урып тур,
Ырғағыңнан дүнья сизди танып тур,
Сәулеленген сахра далаларымыз.

Оркестрге қосып “Қара жорға” ны,
Қандай сулыу саз салтанат курғаны,
Бәршени елитип сыйқыр ырғағы,
Сөзсиз жан дүньяны жаулап алдыңыз.

Ушқан құс қайрылған Мууса сазларын,
Жаңа әсбапларда қайта сазладың,
Бәршени саз бенен бәнтлеп тасладың,
Разы болған шығар бабаларымыз.

Пинхана сырласып Ибрайым шайыр,
Хат жоллар талантың еткенде қайыл,
Ұатан марсиясы гимн де тайын,
Ел хызмети десе шаршамадыңыз.

Қулақ еситкенди ертең көз көрер,
Қарақалпақ еле гүлленип дөнер,
Дүньялық опера, балети дөрер
Сиз оларға тыннан жоллар салдыңыз.

Бәлент қойып ерлик инабатынды,
Жақсы яр шығарар болар атыңды,
Абадан апаның ақылы татымлы,
Нур менен толысқан араларыңыз.

Тарийхтан белгили бул уллы халықтан,
Нешше уллы-уллы талантлар шыққан,

Тилеймиз барлығын әуеле Ҳақтан,
Аман болғай Сиздей Ағаларымыз.

2009-жыл, ноябрь

ЖАКСЫ АДАМЛАР

Қәдирданым жақсы адамлар,
Сизлер менен өмирим қызық,
Сизден разы болған гезимди,
Тауысалмайман отырсам дизип.

Нур тамылжып дийдарыңызда,
Елжиреген түр берген сизге,
Сәубетлесип қалғанда базда,
Жол ашылар кен қәлбиниңге.

Түсиниксиз нәрсе жоқ онда,
Ашық-айдын жайдары минез,
Сөзиң ләззет береди жанға,
Гөззал дүнья хеш ялған емес.

Жәм жолатпай кирпигимизге,
“Торге шық” деп сыйлайсыз сизлер,
Шексиз хұрмет көрсетип бизге,
Жаудырасар көп кара көзлер.

Кешип барлық кәтелеримди,
Асырасыз жақсысын әбден,
Билдирместен әззи жеримди,
Дүзел жибересиз еп пенен.

Шын хұрметтен өзимди жойып,
Аяғыңа қулағым келер,
Көксиниңге басымды қойып,
Қууаныштан жылағым келер.

Шайыр Сизге жолыққан күнин,
Өмирдеги бахтым деп санар,
Дүнья турғаншелли Сиз турың,
Шайырға бахыт берген адамлар.

12.09.09.

ҮЙРЕНИҮ

Өмир, сени үйренейин деп,
Кулак койдым ата-анама,
Үйрениуим керегим дым көп
Кулак койдым хәтте балама.

Ар-намысың таза болсын деп,
Ана дәрьям суулары ағар,
Кеуил кусын бәлент қонсын деп,
Булт түнеген таулар шақырар.

Далам жатар: “Кең бол!” дегендей,
Даракларын шыдам үлгиси,
Қар нәсерге хасла тән бермей,
Тик баққанын үлги етер киси.

Дүзетиуге кемшилигимди,
Досларымнан сорап үйрендим,
Умытпауды мен кимлигимди,
Душпаныма карап үйрендим.

Сенде канша жасап өтсем де,
Хәр қәдемим сабак болажақ,
Жаксылығың уғынсын бенде,
Жаманлығың үйретпе, бирак!

февраль, 2007 ж.

АЗАМАТЛАРЫМ

Алп келбетли азаматларым,
Елге қорған, ағасыз Сизлер,
Жүк ауырын көтерген нарым
Өмиримизге сағасыз Сизлер.

Ғаялларды улығлап бәрхә,
Бас ийгенсиз гөззаллығына
Гейде олсыз қалғанда тәнха,
Мүтәж сездің ғамқорлығына.

Ал, хаслында Сиздеги айбат,
Елге тирек, үйлерге тийкар,
Аскар таудай сауыглы саулаг,
Сиз бар жерде салганат курар.

Ул көргенде кууанар халқым,
Төрт тәрәпим кубла болды деп,
Улым—нарым, жалғасым, даңқым,
Әуладларым және толды деп.

Ерди намыс өлтирмегей хеш,
Жарқын болғай пешаналарың,
Азаматлық атына үнлес,
Жүк ауырын көтерген нарым.

Етик пенен суу кешкен күнин,
Өтмишлерде қалғаны болғай,
Ели ушын тууылған улым,
Тыныш күнимнің қорғаны болғай.

Бул өмирдің дауамы Сизлер,
Күш-жигерден емессиз гәда,
Ййиниңизде көтересизлер,
Бизди хәтте соңғы жолда да...

21-март, 2007-жыл.

АЛТЫН УЯМ, АЛТЫН БОСАҒАМ

Тахтакөпирдеги ауыл хожсалығы кәсип-өнер колледжиниң ашылғанына 35 жыл толыу мерекесине жазылған қосық

“ССПУға жиберемен!” деп,
Қорқыгажақ болар директор,
Оған неге жалыныу керек,
СПТУ да бәлки керекдур?!”

Деп сегизди питире сала,
Класслар кеттик СПТУға,
Кемиси жоқ, жап-жақсы ғана,
Келискенбиз жақсы оқыуға.

Ашылажак ғумшадай кызлар,
Узақ жолдан қатнар едик биз,
Күлимсиреп күтер устазлар,
Ал кәхәрин хеш көрмегенбиз.

Жигирма кыз бир топар болып,
Мажит деген бир жигит те бар.
Класымыз шадлыққа толып,
Аталғанбыз кеуилли топар.

Қырк бес сумнан стипендия,
Әкеледи Бегзада апа,
Аталарда қырык сум пенсия,
Сонда неден боламыз қапа!?

Мастеримиз Аймурза аға,
Устаз болды қатал хәм садық,
Сабақ өтсе Гүлсара апа
Орыс болып кетежазладық.

Химияның қыйын шешимин,
Тауып берди Айгүл муғаллим,
Айта берсем арзыр хәр бирин,
Тәрийип етсем жарасар бүгин.

Сұлыу кызлар, ғошпақ жигитлер,
Билим алдық хасла ғам көрмей,
Сезер едик өзлеримизди,
Тап Гарвардтың студентиндей.

Нәуше гүлдей бұрымлы кызлар,
Самал енген мурынлы жигит,
Сенде жаслық қәдемлери бар,
Бүгин мине, еслеймиз күлип...

Қолымызға айрықша диплом,
Услатқызған бул қутлы дәрғай,
Алдымызда айдын гүзар жол,
Бағдар берген бахытқа қарай.

Кими Ташкент, кими Нөкиске,
Оқыймыз деп талап еткенбиз,
Жақсы нийет жарасқан исте,
Әрманларға егілеп жеткенбиз.

Бүгін бири атақлы фермер,
Амангүлдер устаз жасларға
Тилеуберген бунда директор,
Бир журналист экранларда.

СПТУ-ымыз Тахтакөпирде,
Ен саулатлы имарат болды,
Колледж аты—мақтаныш бизге
Бизиң ушын МГУден уллы!

Бул заманда орыны бөлек,
Өнер хәр кимге де керекдур,
“Ал колледжге жибермен деп”
Қорқыта алмас хен бир директор.

2009-жыл, октябрь.

ҚӘЛБИМ ҚОСЫҒЫ

“Достыңман” — деп отқа салған көп болды,
Сууға салып, оттан алған көп болды,
Сөзлеринде растан ялған көп болды,
О, тәнирим, өзин зийнет бергейсен!

Өмир гүрес түстим талай қурларға,
Көп жеңилдим хийлекер хәм сумларға,

Өзин барсаң, батырмадың муңларға,
Кеширейин, бир құдирет бергейсен.

Жақсыларды жолдас туттым жасымнан,
Жумбақ дүнья айналды бул басымнан,
Пазыйлетлер алдым көп устазымнан,
Жақсыларға өзин құрмет бергейсен.

Бул өмирде тапқанларым кәдірли,
Сени дейип жойтқанларым кәдірли,
Бәршесинен намыс-арым кәдірли,
Өмир ушын таза жүрек бергейсен.

Жаным төзбес жылап турса бир адам,
“Жендим!” дейип күлип турса сум адам,
Барлығын да жүклермиз тек бир саған,
О, тәңирим нур, мириүбет бергейсен,
Хұждан тәрзисин өлшеп бергейсен.

18.01.2010 ж.

СҮЙМЕСЕМ

Жақсылыққа жаны кумар, ержүрек,
Болармедим мен хұжданды сүймесем,
Елим десе бүйрим бурып елжиреп,
Турармедим мен Уатанды сүймесем?!

Жүрегиме мийрим нуры толарма,
Ақ сүт берген жан анамды сүймесем?!
Адам больғу сонша кызык боларма,
Мынаў гөззал кен жәхәнди сүймесем?!

Шын перзенти болармедим елимнің,
Хәр гиясын, тау-тасларын сүймесем,
Қорғап күн-түн тынышлығын жеримнің,
Топырағын, кен аспанын сүймесем?!

Жаслық дәуран өтип барар асыға,
Дослар менен бир сайранлап жүрмесен,
Жыллар және жас қосады жасыма,
Әрман болар опалы яр сүймесем.

Ана-жерим әруанадай ийерме?!
Меҳир берип өз даламды сүймесем,
Бул әлемнің мәңгилигин билерме,
Тәрбиялап, өз баламды сүймесем?!

Гөззал больп көринер ме өмирлер,
Ақ көкирек адамларды сүймесем?!

О, тәңирим мириүбетлик нурын бер,
Жүрегінде дәрти барды сүймесем.

ҚЫЗ МУХАББАТЫ

Қызларды сүйеди ана-тәбият,
Сонлықтан да қызға гөззаллық берген,
Наз-ийбе, ар-намыс, әндийше-уят,
Қызлар салтанатын құлпыртып келген.

Қыз сүйсе құдирет сүйетуғынын,
Хәмме биле бермес тек мәртлер билер,
Сүймесе тас болып жибимейтуғын,
Тас жүрек елжиреп, булақтай ийер.

Нәзик деп ойламан қыз мухаббатын,
Қалесе тасларды талқан етер ол,
Пинхана көрсетер сыр инабатын
Қалбиңе шоқ таслап өртеп кетер ол.

Сизден сорар едим балалықтағы,
Қыз қууыршақ басқа, бул гөззал басқа,
Ойнап, шаршап, таслап хәм және тағы,
Кеткениң жараспас жасыңа хасла.

Урса жығады ол, турмағын мүшкіл,
Абайлаң, ықласы урмасын қыздың,
Егер кәдирин билсең жұлдызлы ис бул,
Шамшырағы болар ығбалыңыздың.

Бийкарға тиллерде дәстан болмаған,
Гүлбаршын, Шахсәнем, Гүлайым аты,
Уллылар өмирине түп-тийкар болған,
Сонындай құдирет — қыз мухаббаты.

ГӘП КЕҮІЛДЕ

Айтпай-ақ сезилер көз қарасыннан,
Үнсиз қарасларын айрықша мыңнан,

“Сүйдим” демесең де түсинип турман,
Ышқы тилде емес, кеуилде еди...

“Сүйгениң бар ма?” деп сорайды кызлар.
“Бар” десем “Ол ким?” деп және сорасар,
Кимлигинди билип алалмас олар,
Исмиң тилде емес, кеуилде еди...

Бир аўыз үндемей жол баслай бердин,
Қолымды усынып, кейниңе ердим,
Гөззал мухаббатка сөзсиз тән бердим,
Арзыу тилде емес, кеуилде еди...

Биреу бир көргеннен “сүйип қалдым” дер,
Биреу—“ашықпан!” деп “хағынан келер”.
Бизди әпиу етин, әзийз жигитлер,
Шын мухаббат кеуил төринде еди.

4-октябрь, 2009 ж.

МУҲАББАТ

Кирпиктен жүрекке қадалған әрман,
Ышқы дәрти менен салтанат құрған,
Тажмаҳалдай уллы сарай салдырған,
Ашықлардың солмас гүли мухаббат.

Ертектэй құдирет уйқысыз түнлер,
Сағынышқа толы үмитли күнлер,
Сениң сыйқырынды билмес бир бенден,
Әжайып сезимсең гөззал мухаббат.

Кеуиллерди танлап уя қурасаң,
Ар-намыс хұжданды байрақ қыласаң,
Дүнья азап шегер, егер жыласаң,
Көзлерде жас болма, әзиз мухаббат.

Сен барсаң, дүньяда жақсылықлар бар,
Сен барсаң өмирлер және қулырар,

Сен болсаң жадырап атады таңлар,
Жасай бер, жасай бер, мәнги мухаббат!

август, 2009 ж.

Автобус қозғалды, мәнзилге қарай,
Тығылыс та емес, арқайыншылық,
Жолда дийдарласар таныслар талай,
Көп жерге барысар гәптен гәп шығып...

Орта жаслардағы сулыу жауанға,
Жақынлап бир жигит сәлемлеседи,
— Айжамал, қалайсан, бармысан, қарма?
Өзгермепсең, таный алдын ба мени?

— Кешир, танымадым, дым есимде жоқ,
Жас өтсе умытшақ болады-ау адам,
Күн-көрис, ғалма-ғал машқаласы көп,
Қәйтемиз усылай қурылса заман.

— Қоныспан-ғой, бир мектепте оқыдық,
Талай үй бетине шығарып салдым,
Балалықта қанша бирге қыдырдық,
Сол күнлерди қалай умытпа алдын?

— Қәйдем, ядымда жоқ, еслей алмайман,
Қайсы жолда жүрдің, бирге жанымда?
Есте қалар едің болмастан хайран,
Билегимнен қатты усағаныңда...

Хәмме күлиседи, ал жигит үнсиз,
Айжамал қалды өз бәндиргисинде,
Кеше сүйген қызы дер бүгін: “Кимсиз?”
Қала алмаса хасла оның есинде.

“Әне, балам қызлар шайтан болады,
Есинде қалғандай ис күтер бизден”,
Деп жигит улына қарап қояды,
Қандай инсан болыу — бул өзимизден!

12-сентябрь, 2009-жыл.

АШЫҚЛАР

Айлы акшам, жұлдызлы аспан,
Сизге мұдам қушағын ашқан,
Кеширмеңіз бір уллы дөстан,
Тәбиятқа сырлас ашықлар.

Ярым жүрек жартысын ізлер,
Жалын шашып тигилер көзлер,
Тил айланбай, айттылмас сөзлер,
Үнсиз уғар бәрін ашықлар.

Жан дүньясын шок сезим бийлеп,
Мухаббатқа пәруазлар әйлеп,
Яр дийдары болып гәниймет,
Интизар боп келер ашықлар.

Өзге әлем көзге көринбей,
Қанша уақыт өткенін билмей,
Ашық Ғәрип, Шахсәнемлердей,
Бирин-бири қыймас ашықлар.

Бұл өмірде болмайды нелер,
Пәк ышқыңыз бәршесін жеңер,
Жаратылыс не деген шебер?!
Жарасасыз Сизлер ашықлар!

август, 2009 ж.

БИЗИҢ ЖУМБАҒЫМЫЗ

Арамызда туңғыш, бала мухаббат,
Уяла-уяла қол усласқанбыз,
Оннан ары өтиу сезилип уят,
Бир-биреуіте жумбақ болып қалғанбыз.

Қырмызы гүл менен күттим, келмедін
Көплер хәуес етти қолда гүлиме,
Саған не болғанын хасла билмедім,
Не ушын келмедін, жумбақсаң еле...

“— Ол кайда?” Сорадым ағын суулардан,
Ийирлип, ийбенип, жууапсыз ағар.
Сорадым көктеги ушкан куслардан,
“Билмедик” дегендей канатын кағар.

Самалларға айтып сенлик сырымды,
Жапырақлар менен пинхан тиллестим,
Баскаға қызықсыз сағыныш мунымды,
Төкпесем кеулиме пайыз бермес дым.

Көтере алмады жапырақлар да,
Үзилип, үзилип төгиле берди,
Самал ийриминде айланып барып,
Айралықтан жылап егиле берди...

Саған бахыт тилеп қояман тағы,
Алтын гүз аймалар жүзимди әсте,
Турқынды кәлбиме жерледимдағы,
Гүллеримди қойдым қәбриң үстине...

Кеттим мени сүйген ерге бағынып,
Соң билдим, сен мени келипсең сорап,
Көплерге исенбей ізлеп, сағынып...
Ал мен ол жерлерде жоқ едим бирақ.

Сол бала мухаббат, туңғыш мухаббат,
Тынбай муң ырғақлы нама салады,
Хәр гүзде үзилип ылақса жапырақ,
Сениң жумбағыңды ядқа салады.

19-сентябрь.

ХАЛҚЫМЫЗДЫҢ “БЕСИК ШАШЫҰ ТОЙЫ”НДАҒЫ “БЕСИК ШАБЫҰ”ДЫҢ ЗАМАНАҒӨЙ ЖЫРЫ

Айнанайын апшағым,
Гүл ишинде жапырағым,
Ақ бесигин ақ тулпар
Несип еткей шаппағың.

Алды менен елиннің,
Анадан туўған жериннің,
Хызметине шапқайсан,
Сөйтип бахыт тапқайсаң.

Қарақалпақ урпағын,
Тамырдағы пәк қаның,
Негизинди бил, балам,
Хызметинде тур, балам.

Ақлық деген мазалы,
Кеуилиннің базары,
Толып турған қуана,
Атаңа шаппай бола ма,
Атаңа қарай шап, балам.

Анаң менен қосыла,
Толғатқан бир ана бар,
Ол әкеннің анасы
Үлкен анаң саналар,
Сол анаңа шап, балам.

Сен тууылсаң қууанып,
Илинбей жүрди жағасы
Барлық исти тууарып,
Жетип келер ағасы
Ағаның болмас бахасы
Ағаң ушын шап, балам.

Керек жерде тауылған,
Қыз тууысқан бауырман
Әжапалар келип тур,
Ақ тулпардың шашыуын,
Саған молдан берип тур,
Әжапаға шап, балам.

Сайлап алған ағандар,
Кишендер де бунда бар,
Он тоғызға толғанда
Сырласарын, кишелер,
Әжелерін, шешелер
Бәрине де шап, балам.

Бүгін минсен ақ бесик,
Ертең күткей ақ тулпар,
Ашық болғай мың есик,
Айдын болғай мың жоллар,
Тилеги сол хәмменін
Тилегінде мийманлар,
Мийманларға шап, балам.

СЕНТЯБРЬ ТАҢЛАРЫ

Ох, сен сентябрьдин салқын таңлары,
Қызыл мақпал жауып жынғыл түліне,
Шыққа малындырып жол жағаларын,
Нағыслар оясаң нәзік кәлбиме.

Ақ бантик байлатып жипек шашларға,
Мектепке асыққан балалығымнан,
Көп қызықтар түсер бүгін ядларға,
Бәрін еске алып өтермен жолдан.

Аппақ бантик байлап жипек шашына,
Бир қызалақ мектеп жолынан барар,
Ақ көйлеклі бала келер қасында,
Егизеклер яңлы жарасар олар.

Сөзсиз ертең уақыт өз канатында,
Өсирип, айланып келген гезлери,
Ақ көйлекли бала елеслеп қызға,
Жигит ақ бантикли қызды излери.

Ох, алтын танлары сентябрьдин,
Айналайын сениң хошрей жүзиңнен,
Сенде өтмишти хәм келешек көрдим,
Гөззал мухаббатты таптым өзиңнен.

12.09.09.

САТҚЫНҒА

Ойланып көргенде сөзинди айтқан,
Салғанда хұжданның тәрезисине,
Батыр Ерназарды сыртынан атқан,
Сатқын жалпыдақлар түсер есеме.

Сенде анық көрип олардың турқын,
Сатқынлықтың ызғар лебин сеземен,
Суп-сур, сум жүзинде жүзеки күлқиң,
Иш етинди сансыз шайтанлар жеген.

Дегени сол екен бабаларымның:
“Ауырыу қалар-дә, әдетлер қалмас!”
Хәр қандай тәуибин, хеш бир дуктырын,
Қаныңда бар болса, дүзете алмас.

Бирақ, бир парқың бар сол сатқынлардан,
Мәккарлығың себеп алданар киси,
Сұлыу хаял көркин сыйлаған саған,
Парқың сол, жансыздың нашар қыйлысы.

Ок пенен атпайсаң, қуралың ғыбат,
Сатқынлықтың торын шебер тоқырсаң,
Турман қосығымды өзіне сыйлап,
Мейли ұғып, яки уқпай оқырсаң.

май, 2008.

АЛТЫН ДӘҰРАН

Сен не деген бурқасынлы булақсан,
Ағысларын әтирапқа сән берген,
Ұйле, гүман өтпес, оннан жырақсан,
Өтери жок студентлик күнлерден.

Билим, илим куўсам қанат болдын сен,
Өзинде өтипти әрмансыз күним,
Ұәр кашан да болажаққа негизсен,
О, алтын дәураным, студентлигим!

Биз өткен көшелер, оқыған жайлар,
Еле кайнап турған жаслық қазаны,
Жатақхана бетте қауазлар жаңлар,
Жаслар жырламақта сүйген наманы.

Тунғыш кәдемимсен, тунғыш табысым,
Тунғыш сезимлерим, алтын босағам,
Алтын шаңарақлы болғаның ушын,
Алтын дәуран демек жарасар саған!

ТУҰЫЛҒАН КҮН

Дүнья ашып өмир есигин
Инсан атын сыйлаған сизге
Анаңыздың ақ сүти бүгин
Мәдет берген жүрегинизге.

Дос қуанып, душпан кабарып,
Күтип алған бул күни Сизди,
Атаңыздан сүйинши алып,
Таярлатқан бесигинизди.

Бир жас қосып ҳәр тууылған күн,
Танытады ақты-қараны,
Күнлер, жыллар өтиуи мүмкин,
Бул күн — өзгеше боп қалады.

ЗАМАНЛАСЫМА

Мехрибанлық үйине барып,
Мехирге зар қара көзлерге,
Музқаймақлар таратып беріп
Сауап етип түстің тиллерге.

Хәр балаға бир-бир шоколад,
Үлестиріп беріп атқаның,
Экраннан ел көрди қарап,
Алғысларға сөйтпін батқаның.

Қәдирданым, жақсылық еткен,
Жәрияламай ете береди,
Даңқпаразлық кимлерден өткен?!
Әксә-анаң жақсы адам еди..?

Бир қолыңның бергенин бир қол,
Билмегени жақсы емес пе?
“Қәуендерлик” еткениңди ел
Көрмегени жақсы емес пе?

Мириубетли кәлбине гәп жоқ,
Халық тәрези — қашшан шенеген
Сақауатлы исине хақ жол,
Жар салмай-ақ дауам етебер!

Инсаныйлық тәрезисинде,
Ауыр келер адамгершилиқ,
Даңқпаразлық еткен кисиге
Исене бермейди көпшилиқ.

АЙЖИГИТ

Сен ай болсаң, жұлдызбан,
Сен ер болсаң, хұр қызбан,
Сениң ушын жалғызбан,
Қолы жеткен қай жигит?

Сұлуы жигит, хай жигит,
Женгесине ай жигит,
Қарай берме телмирип,
Жан дүньясы бай жигит.

Тенеп алтын басына,
Шакырасаң қасына,
Опадар жолдасына,
Тек те өзін сай жигит.

Мәртлик, намыс ол саған,
Мийрас адам атадан,
Женгей дурыс атаған,
Өзің нағыз ай жигит!

НЕГЕ?

Неликтен бір өмірге,
Қосығым хәм жырым сен,
Жарылмастан хеш кимге,
Айталмаған сырым сен?!

Дауасыз бул дәртіме,
Өткен жыллар ем болмас,
Ығбалымның шәртіне,
Неге, көнбесем болмас?!

Не дөрт еди билмедім,
Сағыныштан жыладым,
Аңсап, шөллеп изледім,
Мухаббаттын булағын.

Сорауы бар суудың да,
Жууабы бар хәр нениң,
Солай екен биз неге,
Көриспедик, күткенім?

АТА-АНАМА

Исиң түсип биреуҒе,
Сыратланса жүрегін,
Жанын қойып гиреуҒе,
Жетип келер тирегиң.

Уғынбаса басқалар,
Тынламаса жырынды,
Кеули сезген инсан бар,
Шадлығынды, мунынды.

Умытқанда басқалар,
Болған бизге пәрмана,
Ким бар жанларын жағар,
Ол мехрибан ата-ана.

Жолларымды нур етип,
Жакты берген ата-анам,
Өмиримди гүл етип
Гүллендирген ата-анам.

Ата-анам шадлығым,
Бири қуяш, бири ай,
Олар барда барлығым
Зор салтанат қурады-ай.

Миннетдарман тамырларымда,
Ағып турған қаныңыз хакқы,
Бахты менен өмир бағышлап
Берген ак дуз, наныңыз хакқы.

Адамзаттың көзин тартып,
Жан жүрегін өзін тартып,
Билип-билмей гүна артып
Шалқытады ялған дүнья.

Ак мәрмәрден үй салса да,
Онда маржан, зер толса да,
Ең соңында ким болса да,
Бәршеге тең болған дүнья...

Адасканын билмегенди,
Обал-сауап көрмегенди,
Сонын ойлап жүрмегенди,
Көрип көзи талған дүнья.

Деми жетип, өтип кеткен,
Тәрийплери көкке жеткен,
Ырғалар бағы дөреткен,
Жақсылардан қалған дүнья.

Соңғы демде ойлап бәрін,
Басып өткен көп жолларын,
Өлшестирсе намыс-арын,
Ақыбети — әрман дүнья...

Бәршеге тең болған дүнья,
Жақсылыққа толған дүнья,
Кендерге кен болған дүнья,
Мың кубылған әлуан дүнья,
Қызығы мол көруан дүнья.

ҚЫЗ БАҚСЫ ХҰРЛИМАННЫҢ МОНОЛОГИ

Қандай бахыт өз тилинде жырлаған,
Халқың менен болса әрман-тилегін,
Тасқын талант инам еттиң де маған,
Қолымды байладың, заманым мениң.

Бирақ, апшақ әрманларым йош берген,
Сайраған тилимди байлай алмадың,
Намам ырғақланды муннан хәм шерден,
Еле жасап келер, өшип қалмадым.

Бүгін көкирегимде сайраған сазлар,
Жайнап тур бақсылар лапызларында,
Дуұтар шертип нәзик саусақлы қызлар,
Дәстүримди дауам етеди бунда.

Мен айта алмаған қосық айтылар,
Мениң лапызымда, мениң тилимде,
Мен шыға билмеген шынларға шығар,
Өмир де, өнер де, улы илим де.

Көз тиймегей бахтыңызға, ығбалға,
Теңдик заманының Хұрлиманлары,
Бәлент лапызыңды сазла дуутарға,
Жанлай берсин қарақалпақ сазлары.

Дәрьяны көргенде куғанар балам,
Майда толқын урып турар жүреги,
Усы жерден баска жәннет жок оған,
Туйылар бул дәрья — дүнья тиреги.

Нәресте кәлбинде тасқын мухаббат,
“Апа дәрья!” дейип көрсетер маған,
Көзлери шадлықтан кетер жадырап,
Мени де тәрк етер бир пәс ғалма-ғал.

Қарайман толқынлы ағысларына,
Көзлерим ала-алмай гөззаллықлардан,
Сен маған керексең, балам, жаныма,
Мен сени сүйемен, кем кеуил дәрьям!

АНА ТИЛИМЕ

Бул әлемде қанша-қанша халық бар,
Жанажан бар, бийтана бар, алық бар,
Өзин менен халқым — данқы шарықлар,
Ана-тилим, уллы тилим өзинсең.

Анам мени бөлеп, шайқап бесикти,
Усы тилде “бахытлы бол” десипти!
Сол арқалы аштым уллы есикти,
Маған ығбал-бахыт болған өзинсең.

Хақ жол тилеп қолын жайған әкемнің,
Ләблеринен жылты лебиз әкелдің,
Сырларына пүткіл жакты әлемнің,
Жүрегимди таныстырған өзинсең.

Сен ығбалсан, бизге тәғдир арнаған,
Сен қосықсан, жүрегимди жаулаған,

Сен анасаң меһир отын лаулаған,
Мақтаньшымы, бийлик алған өзинсен.

Бөбеклердиң тиллеринин палы сен,
Аналардың хәйиуинин жаны сен,
Хүр халкымның абырайы, ары сен,
Әсирлерден алтын мийрас өзинсен.

Өзгешесен сонша тилдиң ишинде,
Мәргияның тәсири бар күшинде,
Сенсиз сирә мазмун болмас исимде,
Ана тилим кәсийетлим өзинсен.

СҮҮРЕТШИ ЖИГИТ ҚОСЫҒЫ

Гөззал келбетиниң сүүретин салдым,
Ашық жүрегимниң пәрманы менен,
Гөзаялық алдында лал болып қалдым,
Ышқы-мухаббеттиң әрманы менен.

Ала көзлеринде тынықлық көрдим,
Қолаң шашларыңды уқсатып өрдим,
Барлық ықласымды өзине бердим,
Турқынды тәриплеу әрманы менен.

Қадалған кирпичклер дирилдеп турды,
Жүзлерин әл-қызыл дөнип кулпырды,
Тек сала алмадым жипек кулқынды,
Қалдым сенлик жүрек әрманы менен.

Ақ қағазда турды сулығу келбетин,
Мөлдир көзлим, сенсиз жүрегим жетим,
Еле көп салынар сениң сүүретиң,
Бийқарар қалбимниң әрманы менен.

УЗАТЫЛЫП БАРАТЫРҒАН ҚЫЗДЫҢ ҚОСЫҒЫ

Ингәләп келгенде жақты әлемге,
Сен еди шадлыққа толған жарқырап,

Бүгін узатарсан өзге бир үйге,
Хош болып, аман қал туўған шаңарақ!

Ақ жөргекке орап алақанында,
Ақ сүт берип өмирин арнаған маған,
Бәрхама жолларға атланғанымда,
Өзиң мәдеткөрсан, жаным-анажан!

Тамырымда аққан хадал қаныңыз,
Сизге талпындырар мехрибан әкем!
Тек сиз ырза болып, аман қалыңыз,
Дүньяның ислери усылай екен...

Хош қал, балалығым — бийәрман дәуран,
Сени умыта алмай жасасам керек,
Енди бизди баслар әжайып әрман,
Енди соқпақларым өзиңнен бөлек.

Хош қал, қыз дәураным—бәхәрім менин,
Өмирде өзиңе қайтыў жоқ енди,
Келешек әкелер жазлардың лебин,
Көркейтпегим дәркар түскен үлкемди.

Шийден тысқарыға шығаман сыртқа,
Қалып барар үйим, жаслығым, анам,
Жолларым баслайды өзге бир журтқа,
Сағымлар шақырар келешек таман.

МУХАББАТ

Адам ата гезип-гезип шәмен бағларды,
Хаўа ене менен бирге күткенде таңды,
Бир әжайып нурға бөлеп аманат жанлы,
Солар менен келгенбедин, Жерге, Мухаббат?!

Сенин ушын тас копарып тауда Фархадлар,
Сенин ушын бәйгилерде таласқан атлар,
Сенин ушын хәр нәрсеге таяр ашықлар,
Жүреклерде жалын болған сен бе, мухаббат?

Не гөззаллар ахыу-зарын болмаған сениң,
Женил сезим сырға кеулиң толмаған сениң,
Он сегиз жас таж-тахтына орнаған сениң,
Гөззал жаслық гүлтажысаң өзин мухаббат.

Сени дейип өртенбеген жүреклер қанша?
Сени дейип айтылмаған тилеклер қанша?
Аяғына басын урған хан, беклер қанша?
Не дилбардың көзде жасы болған Мухаббат.

Гей биреуге гүз болдың сен, дәрт болдың ауыр,
Гей биреуге бәхәр болдың, пайызлы сәуир,
Сен келген дем мың өсирге татыр бир дәуир,
Бул дүньяға тирек деймиз сени, мухаббат.

Мухаббат не, сүйилиу не, сүйиу — бахыт қандай,
Гей биреуде сезим болмас соны укқандай,
Сениң отлы нәпесинди мойынлай алмай,
Барлығына исенбеди сениң, мухаббат.

Аяк асты еткениңде сулыу қалбинди,
Сенин шийрин дәртлеринди билгенлер билди,
Билмегенлер ләззет пенен үстиннен күлди,
Сен бәри бир асыкпадың, шерли мухаббат.

Аямадың, бир күн келип сол нәмәртлерин,
Өкиништен аяғына бас урды сениң,
Билмес енди гүналарын қалай өтерин,
Бирак, ҳасла кеширмедин, дәртли мухаббат.

Қәдиринди билмегенди дилгир еттин сен,
“Бахыт” атлы тулпарларда күлип өттин сен,
Нешше-нешше жүреклерди өртеп кеттин сен,
Бул өмирге мазмун болған гөззал мухаббат.

Қара көзлер күлип турар, өзін бар жерде,
Бахыт қусы кен шарк урар өзін бар жерде,
Пазыйлет бар, мириўбет бар, өзін бар жерде,
Жүреклерден орын алған, арыу мухаббат.

Бозатаулы гүлбинапша нәзәлимбедин?
Әжиниязды шайыр қылған гөззал сенбедин?
Нешше қошшақ өртенбеген ышқында сениң,
Дәрт, хәсирет ушқыңлары сенде мухаббат.

Жанса мейли, сениң ышқың өртесин жанды,
Ашық жанлар кирпич илмей атырсын таңды,
Тәқрар-тәқрар жырлай берип әлмес намаңды,
Ләззет атлы әткөншекте тербе, мухаббат!

МЕНИҢ БАЙЛЫҒЫМ

Аллам, жұпты еттиң бир мәрт жигитке,
Жыл өтип сыйладың гөззал қызалақ,
Миллион шүқирлитим жанар жүректе,
Өткен күнлериме, жолыма қарап.

Өмири гүлдердей жайнап турғай деп,
Раушан деп атадық туңғышымызды,
Енди ул бергил деп тилесем тилек,
Қошқардай ул менен сыйладың бизди.

Шайыр баба Зийуар рухын еслеп,
Әжинияз аталды тууылған балам,
Бир жұлдыз аспанда турды елеслеп,
Шадлығыма ортақ еттирдің, Алла!

Мениң кеулимдеги шүқирлитимдей,
Миллион жұлдыз жанды ашық аспанда,
Бизди ғам-тәшүишлер нелигин билмей,
Арзыулар әлеми қоршаған сонда.

Және бир нәресте усындың бизге,
Алла бах берди деп кәстерлегенбиз,
Сонлықтан да усы, перзентимизге,
Батыр Бахберген деп исим бергенбиз.

Аллам, өзин қолла бергенлеринди,
Кеуил ханасына инам ет нурлар,

Миллион жұлдыз жанған кәнәәт көгинди,
Олар шын қәлб пенен сезинип турғай.

Жетер-жетпесликке налыс етпеймен,
Келгеймен хәсилик жолынан қайтып,
Мениң бар байлығым — перзентим деймен,
Жаратқан сыйлаған ең үлкен байлық.

БУЛ ҚАРА КӨЗЛЕР

Меҳрибанлық үйинде жазылған қосық

Хәр жүрек төринде шешилмес түйин,
Оны жаздыра алмас жылтырақ сөзлер,
Аңсайды ата-ана, тууылған үйин,
Сағынышлы бағар бул кара көзлер...

Кимдидур излейди көплер ишинен,
Ненидур аңсайды ол узак түңлер,
Мәс больп оянар шийрин түсинен,
Дәртли күндизинде бул кара көзлер.

Жыллы кийими бар, тамағы да тоқ,
Лекин, сырлары көп бәршеден гизнер,
Жолларда көринбес, меҳрибаны жоқ...
Терезеден бағар, бул кара көзлер.

Басқанын мың ауыз жыллы сөзинен,
Өз анасы айтқан бир сөзди излер,
Бийғамлық жат оған бала гезинен,
Ата меҳрине зар, бул кара көзлер.

Ана-Ұатаның бар, тууған елиң бар,
Сизин хәр бириниз кәдирилисизлер,
Өз несийбең, жолың, келешегин бар,
Тек жақсылық көрсин, бул кара көзлер!

ЖУМБАҚЛЫ ДУНЬЯ

Араласам адамлардын арасын,
Биле алмадым иштеги көп аласын,

Гей биреулер бир тырнакка зар болса,
Гей биреулер жатыркар өз баласын.

Сырлы екен еки есик арасы,
Мунлы екен онда инсан баласы,
Шешилмеген жумбагы көп дүнья бул,
Ада болмас қосықтары, намасы.

Ялған дүнья, әрман дүнья дер екен,
Көз көрмеген сырлы әлем сен екен,
Төрт тәрәпи кубла жан жоқ өзінде,
Бири жетсе, бири мудам кем екен.

Дүнья неге жумбаклардан куралар?!
Мунлы перзент бүгин кимди гүналар?!
Ойлап көриң мийиримгада әкелер,
Ойланыңыз қәтелескен аналар...

АНА-ҰАТАН

Көзлериме сүрме сенин,	Әмиүдәрья анам болып,
Хош ийисли топырағың,	Сағындырар, алысасам,
Шырайына шырай қосар,	Исенемен бир күн толып,
Бағда хәр бир жапырағың.	Нешше жылар тасып жасар.

Тынық пайыз кешлерінде,	Менин елим, жерим менин,
Анам айтқан хәйиулер бар,	Уллы мийрас бабалардан,
Мөхирлентен еслерінде	Перзентимен халықтың, елдин,
Еле жанлап турар олар.	Хәм өзіннің Ана-Ұатан!

ЖАҚСЫЛЫҚТАН ЖАРАЛҒАН ДҮНЬА

Кеуиллерге сеуип нурларын,
Жаксы нийет безер қырларын,
Йошқа бөлер ул хәм қызларын,
Жаксылықтан жаралған дүнья.

Талпыныслар, табыс бар онда,
Үмитлерге шабыс бар онда,

Өлмейтуғын нағыс бар онда,
Жаксылыктан жаралған дүнья.

Хәйиулердин ырғақларындай,
Дуулардың жипек тарындай.
Өмир дәрья — ағады тынбай,
Жаксылыктан жаралған дүнья.

Жаксылыкка умтылар адам,
Гөзаллыкка талпынып мудар,
Мийрас бизге ата-бабадан,
Жаксылыктан жаралған дүнья.

ЖАСА ХАЛҚЫМ!

Жаса халқым! Өзлігинди хеш бермей,
Ығбальна еркинлигин хош келгей,
Қәлбиндеги жаксылыктан көшкендей,
Кийиминде нағысларын бар сениң.

Жигитлерин ел деп буўса қамарын,
Жауырнына такса нағыс тумарын,
Тилин, динин сақлап тапты камалын,
Мәрт майданда турғанларын бар сениң.

Қыз-жауаның такса хәйкел, әребек,
Өнир моншак билезиги бир бөлек,
Нағысқа бай көк көйлегі желбиреп,
Көздин жауын алғанларын бар сениң.

Жаса халқым! Өзин шебер ақылсан,
Хәм сабырлы, хәм мәрдана батырсан,
Нағысларға кимлигинди тоқырсан
Жаксылыкқа кумар жаның бар сениң.

8-ноябрь, 2010 ж.

ЖЕҢГЕЖАН

Арыуға мәрт ер керек,
Мен ушын ол бир бөлек

“Кеўилиң бармеди?” деп
Женгежан, сорайберме.

Сүйгеним дара жигит,
Узын бой қара жигит,
Ақыллы, дана жигит
Женгежан сынайберме.

Жүргенде жолың билер
Отырар орнын билер
Сизди де жакын көрер
Жан женге, былай көрме.

Бийбаха ар-намысым,
Бәленгте бахыт жулдызым,
Мен сениң қолда қусың
Текликте қолдан берме.

Ойласаң бахтымызды
Сыйласаң мендей қызды
Женгежан, қорғап бизди,
Қалқан бол, өзгелерге.

ТЕЛЕТАМАШАГӨЙЛЕРГЕ

I.

Тыңлап көрсек бул дүньянын хабарларын,
Талас-тартыс тоғайларды жутар жалын,
Миймандослык, хәм татыулық бас уранын
Гүлленгени мудам бизиң жақлар болғай.

Сағынаман жаудырасқан көзинизди,
Кеуилге йош-илхам берер сөзинизди,
Аман болың, кәстерлениз өзинизди,
Тәңрим Сизди панасында сақлар болғай.

Көзлерге нур, кәлбинизге булақ болып,
Қайнар билим дүньясында шырақ болып,
Турсак деймиз Сиз күткен Айкулақ болып
Мийнетимиз үмитинди ақлар болғай.

II.

*“Хәр кимниң өзинше өлшеу тасы бар,
Салмағың ол тасқа тууры келмейди,
Жеңил келсең ол күлиуге асығар,
Ауыр келсең көреалмайды, күнлейди.*

(И. Юсупов)

О, кәдирдан заманласым, досларым!
Нелер дейди Сизиң өлшеу тасларың,
Жеңил келсем мени кеширең деймен,
Ауыр келсем Сизге инсап тилеймен.

Ашық мудам Сизге кеуил сарайым,
Хағынан кел, қәне мийман қылайын,
Өлше мейли, тәрезине сал мени,
Жән-жақлама сынап-сынап ал мени.

Өз еркинде күнлесең де, күлсең де,
Бул сарайға мийман болған бир Сен бе?

Барлығын да бир тәңриме саларман,
“Хош келдин!” деп, хош узатып қаларман.

Есте қалар қарасларың, көзлерин,
Бирде жайлы, бирде ништер сөзлерин,
Жағымпазлық болмаса да тилимде
Орның қалсын жүрегимнин төрінде.

III.

Бағ-дәулеттің түп-негизи
шаңарақ дер даналар,
Адам-ата Хауа енеден
бул өмирлер саға алар,
Бул өмирде барлық нәрсе
жубы менен жарасқан,
Гөззал дүнья бул бахытты
хакыйқатты тән алар.
Кеули толсын перзентине
ул өсирген аталар,
Мәрт бахадыр күйеу
көрсин, қыз өсирген аналар,
Адамзаттың өмирине
жолдас болсын жақсылық,
Жақсы нийет иске ассын
кеуиллерди тастырып,
Тулпарлардың шабысындай
соғып турсын жүреклер,
Гилемлердің нағысындай
дүзиу болсын тилеклер,
Жамбыл ата жасын берсин,
Дилуарлығын Бердақтың,
Шайырлар ықласын берсин,
тынықлығын булақтың.
Ашық аспан, тыныш елде
бүлинбегей адамзат,
Бахты өрлеп бәлентлерге
сүринбегей адамзат.

IV.

Өнерли перзентин сыйлаган елим,
Бизди жат журтларга кыймаган елим,
Кандай да мәргия күшин бар сениң,
Шайырлық дәрт берип кыйнаган елим.

Сенлик карызымды кашан өтермен,
Билмедим жетер ме жасаган жасым,
Кууансам нур бердиң отлы көзлерден,
Мунайсам, сүйендим, болдың сырласым.

Сени анамдайын сыйлагым келер,
Ерке қызың болып ойнағым келер,
Аппак кеулинизге питкен гүл болып,
Төрийпинди сениң жырлағым келер.

Мудам жақсылықты гөзлеген елим,
Нәмәртликке жаны төзбеген елим,
Ашшыны, душшыны татып тапқанған,
Тууры жолларынан безбеген елим.

V.

Тәбиятқа далаға сырлас,
Аралымның дәртине мунлас,
Ана жерге қойғансаң ықлас,
Дана халқым, мехрибан халқым.

Тарийхың бар алыс-алыстан,
Төрийпиң бар ғайры нағыстан,
Мәканың бар алтын жағыстан,
Көпти көрген данышпан халқым.

Кеуилшексен бәршеге бирдей,
Сақыйлығын қаннан өткендей,
Төнрим сениң кеулиңе бергей,
Ақкөкирек, бауырман халқым.

Атам да сен, сен уллы анам,
Мақтанышсаң, саўлатсаң маған,
Хызметіңе таярман мұдам,
Перзентіңмен, қызыңман халқым!

VI.

Әкем асқар таулар үлгиси болды,
Анам меңри — өмірім уллысы болды,
Перзентлерім менен қушағым толды,
Тәңрім, өмір жибін байлаттың маған.

Усындың опадар өмірлік жолдас,
Олсыз күнлерімнің мазмуны болмас,
Ығбалым хәм бахтым, жоларым тутас,
Өмір бағларынан сайлаттың маған.

Жай бердің халқымның кеуіл бағынан,
Шағладым, шарладым келсем хағынан,
Йош беріп, бүлбилер пәруазларынан
Қанатлы қосықтар сайраттың маған.

Ғақыйқат бар жерде, жалғанның барын,
Досларым бар жерде душпанның барын,
Арзыулар бар жерде әрманның барын,
Өмірім, сен бәршесін аңлаттың маған.

VII.

Қыя шөлдерде хәм адастырмайды
Өткір жасынлардан бизди қорғайды,
Олсыз күнлерімде мазмун қалмайды,
Ол сенлик мұхаббат, сениң елесен.

Өртенип-өртенип қайта тирилген,
Ғақнус киби қанат қағып керилген,
Илахий мұхаббат бизге берилген
Ол сенлик аманат, ол сениң өзін.

Аспаннан изледим, жерден изледим,
Таппадым кайдасаң, биле-билмедим,
Бар сырды кәлбимде пинхан гизнедим
Ол сенлик аманат, ол сенин сөзін.

Гейде таслар бизди сағынышларға,
Гейде дус келтирер дағдарышларға,
Гейде шақырады, нур жағышларға,
Ол сенлик мухаббат, ол сенин көзін.

ЖАСА, МУХАББАТ!

Төрийпиң бар ада болмаған,
Не шайырлар хатқа салмаған,
Инсаният жырлап талмаған,
Уллы сезим, жаса мухаббат.

Өзін барда өмирлер шийрин,
Жүреклерде бар бол, мухаббат,
Кеуилдеги ең терең ийрим,
Жаксыларға яр бол мухаббат.

Ашықлардың отлы нәзери,
Шайырлардың мунлы гөзели,
Жерге, көкке сыймаған сезим,
Көзге түспес жалын мухаббат.

ҰАТАНЫМ

Анажаным нан жапқан,
Тандырында жалынсаң,
Өткөншегим тербеген
Сен саялы талымсаң.

Жат көзлерден қорғаған,
Бойда бой тумарымсаң
Бул әлемде теңи жок
Намыс пенен арымсаң.

Қырық шилтер ғайыб ерен,
Хәмдәрт бабаларымсаң
Алпамысын мен болсам
Өзиң Байшубарымсаң.

Баладай тез жат журтта,
Айып көрме сағынсам
Жетелеген бахытка
Ығбалымсаң, жанымсаң.

Муқаддесим, Уатаным
Сен аман бол бахтыма
Алмаспайман өзгениң
Алтын тажыў-тахтына.

ҚАСЫМА ТҮСЕР

Душпанларым шашларымның талаларындай,
Орамалды байламасам, асыма түсер,
Сүттей аппақ намысымды төгіп айрандай,
Миним тапса, айыбымды асыра түсер.

Жаңылмас жақ, сүрінбеген туяқ болмаған,
Жамғырлы хәм нурлы күнлер басыма түсер,
Оқтай болып ғыйбат сөзлер жабылар маған,
Ашпақ хадал жүрегимнің тусына түсер.

Ойланаман, қай жерінде адастым екен?
Өткен күнім тәрезимнің тасына түсер,
Толып кетип жыққынларға жол аштымекен?
Тасқын қалбим бірден қайтып пәсине түсер.

Туурылықты байрақ тутқан бийшара жүрек,
Жалған менен хұждан дөсме-дөсине түсер,
“Ғақ қолларман о, пәк жүрек саған не керек?”
Дегендей-ақ Уллы Тәңрим есеме түсер.

Баладай-ақ еркелеген ата-анасына,
Барлық күшим көзлердегі жасыма түсер,
Шүкір десем, Ғақтан азап салған басыма,
Фәнимлерим дize бүгіп қасыма түсер.

АНАМНЫҢ СОҒҒЫ СӨЗЛЕРИ

«Әрманларда өтти-ау анам
деп жыламан, ул-қызларым?
Гүзге жетпей өтти-ау анам,
деп жыламан жұлдызларым!
Мен мийуели дарақ болсам,

Жемисимнен елим разы»
Дейип анам алғыслайды
адамлардың бәрін-бәрін.

Арысландай уллар берди
Тәңрим бизге мөхри менен,
Айдай қызлар, келинлерим
хызметимнен шегинбеген.
Бир бахытлы инсан өмири
меникинен асып түспес,
Мақул енди кетеберсем,
көп егленбей жолым менен.
Мен де инсан, қайда кетти,
бизден бұрын жасағанлар,
Мұсылманда көп дат салмас,
шүкир етин, жыламанлар!
Көзинизди жас капласа
руұхым мениң шыркырайды,
Бәринизге мийрас бизден
жаркыраған алтын таңлар!

25-июль, 2011-жыл.

АНАМА

Бул дүнядан бир өзіндей мөхрибаным табылмады,
Тилегимди тилейтуғын жанажаным табылмады,
Көтелерим кеширилди тек те Сизиң кәлбинизде,
Мени баска кеширгендей қәдирданым табылмады.

Енди кимге исенейин, кимлер маған хағын айтар,
Кимлер күтер жоларымда, баралмасам кимлер жойтар,
Бизди жүрек бауырынан жаратқаным анам көне,
Ох нетермен, сол анамнан ада болмас қарызым бар!?

Хеш нәрседен тарықтастан өссин дейип ул-қызларын,
Не отларға салған еди әзиз анам шийрин жанын,
Ата мийрас хадаллықты жанымызға мийрас етип,
Кирпигиме кир жүктырмай әлпешлеген мөхрибаным!

Қосықлардан гүлдәстелер дөретемен Сизге арнап,
Сиз дегенде йош булағым толып-тасар хош сылдырлап,
Хәр бир перзент анасына сауға етип айтар оны,
Анасынан айра түскен қара көзлер турар жылап.

Адамларға жүрегимнен жыр арнасам гей жерлерде,
“Мың-мын алғыс Сизди тууған анаңызға!” десер бизге,
Демек, барлық табысларым Сиз арқалы тапқан мени
Мудам алғыс әперейин, Жаксы қыз болып анам — Сизге!

АҰЫЛДАҒЫ АҚКӨКИРЕК КИШЕЛЕРИМ

Орныныздан ушып турдың төбем көрип,
Тағамлардың мазалысын бизге берип,
“Төр сеники, золотой қыз, өт аппағым!”
Деп қыйылып қушақлайсаң күндей кулип.

“Ағасының мийнетинен дәм татсын деп,
Хәзир ғана бағдан үзdim, фил серелеп”,
Деп хош ийис шабдал тутар Айша кишем,
Бул не деген алтын дәуран, айтсам ертеқ!

Көп көрмесем кеулим және меҳрин күсер,
Төбенизди көрсем анам ядқа түсер,
Шаршамайын хақ кеулинди тәрийглеуге,
Хәр бир жақсы пазыйлетин хатқа түсер.

Хатқа түспес женгей де бар көреалмаған,
Барым күнлеп, жоғымды хеш бералмаған,
Қайтар дүнья есап етип бара берер,
Барлығына жууап болар бир Алладан.

“Қалай жууап қайтарайын хұрметине,
Баурын үзип көрсеткен сол иззетине”
Десем, кулип: “Бир көйлек” деп хәзиллейсен,
Көйлек емес жан қурбан сол келбетине.

Ауылдағы ақкөкирек кишелерим,
Мудам пулға толы болғай киселерин,

Алдыңызда аман болып агаларым,
Байтеректей шақа жайып өсеберин!

21-сентябрь, 2011 жыл.

АНАМ-АҰ, АНАМ

Атлансам өмирдің жарысларына,
Тилеклесім өзің табысларыма,
Набада сүрінсем шабысларымда,
Ең дәслеп, елжиреп жетип келерім.

Бизди жас баладай әлпешлер мудам,
Еле нәресетемиз, баламыз оған,
Тенсиз мехрийбаным анам-аў, анам.
Егер суў сорасам, ақ сүт бсерерім...

Төбемди көргенде елжиреп турар,
Егер көринбесем кеули бийқарар,
Аманлығым тилеп жолыма қарар,
Әзиз анажаным, каабам ол мениң.

Шийрин жанын қойып гиреуге анам,
Бизди бул әлемге келтирген адам,
Күткен үмитинди ақлай алғайман,
Анажаным мениң, Ҳақтан тилсерім.

ДОСЛЫҚ

Дослық тамырларда ағып турған қан,
Дослық еллер ара бағлар ырғалған,
Дослық — инсандағы жеңилмес уран
Бизге күш бағышлап турады дослық.

Миймандос ауылда, қонақшыл үйде,
“Кимсең?” деп соралмас, есіклер ашық,
Қысынбай өт, мийман, үйдің төрине,
Турсын ортамызда дослық жарасып.

Дослық дәретеди қутлы дастурхан.
Дослық кеуиллердің нұрын тастырған

Дослык тынышлыкка жол ашар кәруан
Миймандос елимнің ураны дослык.

ҚАРАҚАЛПАҚ ҚЫЗЫМАН

Дәстан болған тәрийпи,
Өшпес мәртлик тарийхы,
Уллы исми шәрийпи,
Қарақалпақ қызыман.

Хәйкелимнің қасы бар,
Әсирге тен жасы бар,
Сынғырлаған сазы бар,
Қарақалпақ қызыман.

Тумариса анадан,
Гүлайымлар үлги алған,
Избасары боламан
Қарақалпақ қызыман.

Сәүкелемде көз моншак,
Шашбауымда көп шашак,
Узын бойлы, кең кушак
Қарақалпақ қызыман.

Алтын сырғам халқалы,
Қарасан көз тартады,
Сырғасында бар мәни,
Қарақалпақ қызыман.

ҚАРАҚАЛПАҚ ТОЙХАНАСЫНДА

Шанаракқа келин келгенде,
Тойлар ауыл-ел менен бирге,
Мийманларды шығарар төрге
Қарақалпақ тойханасында.

Шаққанласып қоңсылар бәри,
Хызмет етер күни хәм түни,
Пилге ауыр келер дәстүри,
Қарақалпақ тойханасында.

Әсирлерден май сөк асы бар,
Молдан-молдан шашыу шашылар,
Өмирбектің ұа-ха-хасы бар,
Қарақалпақ тойханасында.

Қуда күтер хәк кеулин ашып,
Қушак ашар баурына басып,

Той деп жыйнап-тергенин шаппып,
Қарақалпақ тойханасында.

Бәйгилерге атлар таласар,
Қошқардың да бас байрағы бар,
Гүмбирлеген сазлар жарасар,
Қарақалпақ тойханасында.

Қайнар тойдын шадтық булағы,
Бас қудаға бас тартылады,
Зер шалапнан сарпай қылады,
Қарақалпақ тойханасында.

Жарасықлы кәде-кәумети,
Бир-биреуге құрмет-иззети,
Ақ көкирек халық келбети,
Қарақалпақ тойханасында.

БАҚСЫЛАР АЙТЫСЫ

Наұрыз: Ғәресизлик заманында тууылған,
Биз жаслармыз Еркін нурға жууылған,
Сиздей қызды алар бәлки буйырған,
Қарындасым, хош келипсиз айтысқа.

Алтынай: Атыңызды қойған екен Наұрыз деп,
Азат елде камал тапқан Наұрызбек.
Тәшүиш тартпаң, бизди кимлер алар деп,
Уллы тойдын уақты-сәти болар дә!

Наұрыз: Қарекенде көпдур сиздей дана қыз,
Қара қаслы, өткір көзи ала қыз,
Писте мурын сулығу ғана қара қыз,
Хош келипсең, дәсме-дәске, айтысқа.

Алтынай: Қара қазан қарынынды тойдырар,
Аппақ қарды усласаң қол тондырар,
Алғыр аңшы қолына қус қондырар,
Ал сиз, сөзден тас атасыз оларға.

Наўрыз: Мақтайман деп өкпелетип алдым ба?
Кеўилиңе басқаша ой салдым ба?
Үрке бермең, еле бәри алдында,
Батыр қыз да сөзден қорқар болар ма?

Алтынай: Есиң енип узарса да бойларың,
Шаламеди қыз хаққында ойларың,
Дана қыз деп, кара қыз деп қоймадың,
Жақсы жигит мин тақпайды қызларға.

Наўрыз: Сөзиң рас, қалмағанғой балалық,
Билип қойдың, басымлау бул шалалық,
Ата мийрас бизге хақлық, садалық,
Алдыңызда албырамай болар ма?

Алтынай: Гәп баслайсаң хош келдің деп ал, бирак,
Атымызды еситкеннен албырап,
Жорғалайсаң аннан-мыннан гәп курап,
Ислер питпес ер келмесе қарарға.

Наўрыз: Жорға сүрип, бир карарға келейин,
Бақсы болып дәўранларды сүрейин,
Дәсме-дәсте бахтым сынап көрейин,
Алтынай қыз, қалдырмасаң әрманда.

Алтынай: Жорға сүрип, айдыңға бас бурыпсыз,
Фәрезсизлик дәўранларың сүрипсиз,
Онда неге бойдақ болып жүрипсиз?
Ада болмас өкпең бар ма қызларға?

Наўрыз: Ойландырса бойдақ болып жүргеним,
Фәрезсизлик дәўранларың сүргеним,
Сиздей қызға бир мирәтим бар мениң,
Шык елимнің уллы наўрыз тойына.

Алтынай: Мейли алып дуўтарымды қолыма,
Шығарман да уллы наўрыз тойына,
Сазлар шертсем бақсы ата жолына,
Бақсы жигит шанымызға қалар ма?

Наўрыз: Көзге дәри — аяғыңның тозаны,
Езбе адам гәпті әбден созады,
Бәйгилерде тек алғырлар озады,
Қайсар қызды мирәт етпей болар ма?

Алтығнай: Каракалпак дәстүрине ылайық
Ердин жолы уллы десер халайық,
Жол баслаңыз уллы тойға барайық,
Ердин алдын кесип өтип болар ма?

Наўрыз: Бәрекелла, ақылына, ойына,
Нағыс көйлек жарасыпты бойына,
Кел елимнің уллы наўрыз тойына,
Саз-сәубетсиз елде дәуран болар ма?

АЛДАЙМАН

(хәзил)

Қалдым жипсиз байланып,
Кел сүйиклим айланып,
«Бийпәруаман, ойланып,
Жүрмеймен!» деп алдайман.

«Тууылғанман қалада,
Алыс жол бар арада,
Ауылыңа сирә-дә,
«Көнбеймен!» деп алдайман.

Тандырда нан жауаман,
Сыйырды да сауаман,
Тек бәхәне тауаман,
«Билмеймен!» деп алдайман.

Қыялымды сорайсан,
Дилгир болып карайсан,
Айтпасам да унайсан,
«Сүймеймен!» деп алдайман.

МЕХРИЙБАН АНАМ МЕНИҢ!

Бахтымды Ҳактан сорап,
Жолыма айдай қарар,
Түнлери бизди ойлап,
Танларға уластырар.

Перзентти аналардын
Баурынан жаратады
Деседи ырас, бәлким,
Мийрими жарасады.

Ақ сүті—хак кеуили,
Анамның аппақ жаны,
Бойыма жигер берген,
Аппақ ой, арзыулары.

Дүньяда жалғыз адам,
Биз ушын таяр мудар
Ол байғұс—жаным анам,
Мехрибан анам мениң!

МАЗМУНЫ

Таусылмас қосығым — муқаддес Ұатан

Қарақалпақ қызыман	3
Елим	3
Ұатан, сенин топырағыңнан	4
Тууылған Ұатан	5
Нур бостан	5
Тууған елим	6
Некисим	6
Дәуқараның жолларына	8
Саманбайым — саялы елим	8

Жаслық жырлары

Мухаббат, аман бол	11
Сырғалы қыз	12
Қалбимдегі гөззалым	13
Сүйиклим	14
О, мухаббат	15
Сенин хатларың	15
Ай қызлар	16

Бәхәр қосықтары

Хош келдің, Бәхәр	17
Хош келдің, Наурызым!	17
Ерик гүлдерине	18
Наурыз	19

Меҳрибан анам мениң

Анамды көрмеге баражак күним	20
Анамның қоллары	20
Анам хәм дастурхан	22
Ана жүрегі	25
Анажаным	26
Анам	27

Жигит қосықтарынан

Мәжнүн таллар арасынан	28
Сүүретине	28
Ауа демейсен	28

Сен келгенде	29
Гүлжумар	29
Хат	29
Ийбели кыз	29
Нетермен	30
Бийтаныс кыз	30
Кызғанаман	31
Ғайбана ашығыма	31
Заманлас кызларға Бахбергеннің сәлеми	32
Ойыншы кызға	33
Дерек бер	33
Жеңге, хабарлас	34
Дилбарым	34
Жийен кызға жигит қосығы	35
Мұхаббаттың сүурети жоқ	35
Гүлжәмийла	36
Саған күлген жарасады	36
Гөззалым	37
Ауыллас кызға	37
Биз екеуіміз жүрген жолдарда	37
Гүл	38
Сәнем	38
Ох, Қаракөз	39
Әкем тилеги	39
Дала гөззалы	40
Өмірге мұхаббат	40
Баксы кызға	40
Ауыллас кызға	41
Дилбарым	41
Айқулақ	
Әкем	42
Аман болғай ағаларымыз	42
Жақсы адамдар	44
Үйрениуі	45
Азаматларым	45
Алтын уям, алтын босағам	46
Қалбим қосығы	48
Сүйесем	49
Қыз мұхаббаты	50
Гәп кеуілде	50
Мұхаббат	51
Ашықлар	53
Бизің жумбағымыз	53

Халқымыздың «Бесик шашыу тойы»ндағы «Бесик шабыу»дың заманагөй жыры	54
Сентябрь таңлары	55
Сатқынға	56
Алтын дәуран	57
Туұылған күн	57
Заманласыма	58
Айжигит	58
Неге?	59
Ата-анама	59
Қыз хәзили	60
Өзиң ізлеп кел сен, ярым	61
Әрман дүнья	61
Дүнья	62
Қыз баксы Хұрлиманның монологи	62
Ана тилиме	63
Сүўретши жигит қосығы	64
Узатылыл баратырған қыздың қосығы	64
Мухаббат	65
Менин байлығым	67
Бул кара көзлер	68
Жумбаклы дүнья	68
Ана ұатан	69
Жаксылыктан жаралған дүнья	69
Жаса халқым	70
Женгежан	70
Телетамашагөйлерге	72
Жаса мухаббат	76
Ұатаным	76
Қасыма түсер	77
Анамның сонғы сөзлери	77
Анама	78
Ауылдағы ақкөкирек кишелерим	79
Анам-ау, анам	80
Дослық	80
Қарақалпақ қызыман	81
Қарақалпақ тойханасында	81
Бақсылар айтысы	82
Алдайман	84
Мехрийбан анам мениң!	84

АЙҚУЛАК

«Билим» баспасы
Нөкис — 2014

Редакторы *С. Айтмуратова*
Көркем редакторы *И. Сержанов*
Тех. редакторы *З. Алламурастов*
Операторы *К. Атабаев*

Лицензия: Ал № 108, берилген уақты 2008-жыл 15-июль.

Оригинал-макеттен басыўға руксат етилген уақты 05.05.2014
Форматы 84x108 $\frac{1}{32}$. Тип «Times» гарнитурасы. Кегл 10. Офсет
усылында басылды. Көлеми 2,75 б.т. 4.62 шөртли б.т. 4,2 есап б.т.
Нускасы 500 дана. Буйыртпа № 6

«Билим» баспасы. 230100. Нөкис қаласы,
Қарақалпақстан көшеси, 9.

«Билим» баспасында басып шығарылды.